

09.02.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**9 Şubat 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

9 Şubat 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ
HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARI
— Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Karar

YÖNETMELİKLER
— Akdeniz Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği
— Gümüşhane Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği

TEBLİĞLER
— Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 525)
— Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 509)’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 526)

YARGI BÖLÜMÜ
ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI
— Anayasa Mahkemesinin 10/12/2020 Tarihli ve E: 2020/51, K: 2020/73 Sayılı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 14/1/2021 Tarihli ve E: 2020/5 (Değişik İşler), K: 2021/1 Sayılı Kararı

YARGITAY KARARI
— Yargıtay 4. Hukuk Dairesine Ait Karar

Merkez Bankası'ndan 'reel sektör' ziyareti

Merkez Bankası Başkanı Ağbal, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ni ziyaret etti. Ağbal, her iki ziyarette de sorunları dinlemenin yanı sıra, enflasyonla mücadele kararlılığını vurguladı.



Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal, beraberindeki heyetle önce Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu'nu (TESK), ardından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ni (TOBB) ziyaret etti. Ağbal her iki ziyarette de sorunları dinlemenin yanı sıra, enflasyonla mücadele kararlılığını vurguladı. Ziyarette bankanın genel politikalarına yönelik bir de sunum yapıldığı öğrenildi. Naci Ağbal ziyarette, “Eğer sabırlı olursak 2023 yılına kadar enflasyon yüzde 5 olabilir. Enflasyon düşürmesinde çok kararlıyız.” dediği belirtildi.

Ziyaretlere yönelik Merkez Bankasının sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, “Enflasyon hedeflemesi çerçevesinde 2023 yılında yüzde 5 düzeyinde oluşacak fiyat istikrarı hedefine ilişkin bilgilendirme yapmak ve bu hedef etrafında toplumsal sahiplenme sağlamak amacıyla Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) ziyaret edildi. Ziyaret sırasında TESK yönetiminin fiyat istikrarı hedefine yönelik güçlü desteklerinin görülmesinden büyük memnuniyet duyuldu.” denildi.



TESK Başkanı Bendeve Palandöken gazetecilerin soruları üzerine yaptığı açıklamada ise, “Kalıcı fiyat istikrarının sağlanması yönünde atılan adımlara esnafın desteği ve bu kapsamda ortak istişare mekanizmalarının kurulmasının önemini paylaştık. Merkez Bankası para politikalarında belirli bir ivmeyi kazandı. Güvenin sağlanması, vatandaşın Merkez Bankasının rakamlarının kalıcı olmasını düşündüğü bir ortam gelişti. Temel gıda ürünlerinin fiyatlarında şimdilik yüzde 5-6 gerileme oldu. Bundan sonraki ekonomik tedbirlerle tahmin ediyorum ki piyasalarda bir rahatlama hissedilecek.” dedi.

Bu arada, TESK Başkanı Bendeve Palandöken’in toplantıda, esnafın finans alanında yaşadığı sorunları da aktardığı belirtildi. Bu kapsamda POS cihazlarının komisyonlarının yüksekliği, kredi ertelemelerinin bütün kamu bankalarında aynı standartlarda yapılmasının talep edildiği bildirildi. Öteyandan, Naci Ağbal’ın Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı dönemlerinde de esnafın talep ettiği stopaj ve tabela vergilerinin ertelenmesi ile defter tutma hadlerinin yeniden belirlenmesi, sigara-alkol satışlarının matraha dahil edilmemesi taleplerini ilettiği bildirildi.

Merkez Bankası: Ekonomiye en büyük katkısı fiyat istikrarıyla verebiliriz

Öte yandan, DÜNYA'nın edindiği bilgilere göre, Merkez Bankası toplantılarda yaptığı sunumda para politikasının özetlenmesi yanında enflasyonla mücadele kararlılığı vurgusu yapıldı. Sunumda, "Fiyat istikrarı, ekonomik birimlerin tüketim, yatırım ve tasarruf kararlarında dikkate almaya gerek duymadıkları ölçüde düşük enflasyon oranını ifade etmektedir. Kalıcı fiyat istikrarı, sürdürülebilir büyüme, istihdam, adaletli gelir dağılımı ve toplumsal refah artışı için bir ön koşuldur. Fiyat istikrarı ile istikrarlı ve hızlı büyüme arasındaki pozitif ilişki, ekonomideki öngörülebilirliğin sağlanmasıyla iş ve yatırım ortamının iyileşmesinden kaynaklanmaktadır" mesajı verildi.

Türkiye ile diğer gelişmekte olan ülkelerin enflasyon oranlarının karşılaştırıldığı sunumda, ayrıca Türkiye'nin risk priminin seyri de anlatıldı. Türkiye'nin hem risk primi hem de enflasyonda diğer gelişmekte olan ülkelere göre olumsuz ayrışmasına yönelik grafiğe yer verildi. Sürdürülebilir büyümenin risk primi ile paralel seyrettiği belirtilen sunumda, para politikasının enflasyonla mücadeleyi önceleyerek hem enflasyonu, hem de risk primini düşürmeyi hedeflediğinin altı çizildi.

Aralık 2020 itibarıyla döviz kurunun enflasyona etkisine ilişkin bilgi verilen sunumda, TÜFE'nin eğer TL değer kaybetmeseydi yüzde 7 seviyesinde oluşacağı oysa gerçekleşen enflasyonun yüzde 14,6'ya kadar çıktığı belirtildi.

Enflasyon katılığı olarak adlandırılan artan fiyatların geri gelmemesine yönelik etkinin ise 2020'de 5,6 puan olduğu bildirildi. Sıkı para politikasına geçişle enflasyon beklentilerinin hızla gerilediği bilgisi de verildi.

Perakende sektörüne çeki düzen geliyor

Perakende sektörüne ilişkin rapor yayımlayan Rekabet Kurumu, küçük ve yerel işletmelerin büyümesini engelleyen ve haksız rekabete yol açan uygulamaları sıralayıp, öneriler sundu.



Gerek marketlerdeki fahiş fiyatlar, gerekse küçük ve yerel zincirlerin büyümemesini odağına alan Rekabet Kurumu Hızlı Tüketim Malları (HTM) perakende sektörüne yönelik bir inceleme başlattı. “Türkiye Hızlı Tüketim Malları Perakendeciliği Sektör İncelemesi Ön Raporu”nu önceki gün yayınladı. Sektörde yaşanan sıkıntıları göz önüne seren Rekabet Kurumu’nun getirdiği öneriler perakendecileri harekete geçirdi. Maddeleri değerlendirmek üzere Türkiye Perakendeciler Federasyonu ve PERDER acil bir toplantı organize etti.

Raporda HTM pazarındaki yoğunlaşma oranlarının hızla arttığına dikkat çeken kurum, sektörün ilk dördünün pazar payını 2010-2019 yılları arasında artırdığına dikkat çekerek, aynı dönemde yerel ve küçük marketlerin pay kaybettiği bilgisine yer verdi.

“Alım gücünün kötüye kullanılmadığının garantisi verilmeli”

İlk üç şirketin indirim market olduğu belirtilen raporda, özel markalı ürün ağırlığının diğerlerinden fazla olduğu vurgulanarak şu bilgilere yer verildi: “İndirim marketleri tarafından tasarlanan bu ürünler çoğunlukla küçük ve orta ölçekli üretici veya çiftçiye üretilmektedir. Perakende gücünün de etkisiyle indirim marketler bu satıcılar

karşısında önemli bir alıcı gücüne sahip olmaktadır. Bu gücün kötüye kullanılması söz konusu satıcıların faaliyetlerini zorlaştırmaktadır. Çiftçiler ile küçük ve orta ölçekli işletmelerin ülke ekonomisinin temel taşları olan bu aktörlerin gelirlerinin azalmasına yol açabilecek nitelikteki uygulamaların engellenmesinin şart.”

Haksız ticaret uygulamalarına örnek olarak tedarikçilerden bedel talep edilmesi, ödeme vadelerinin uzun olması, sözleşmede tek taraflı değişiklik gibi uygulamalardan örnekler verildi.

Kurum, alıcı güçlerinin kötüye kullanılmadığının garanti altına alınmasını önerdi. Bu uygulamanın marketler arasındaki rekabete olumlu yansarak fiyatların düşeceği belirtildi.

Yeni bir idari otoriteye ihtiyaç var

Haksız ticari uygulamalar karşısında tedarikçilerin şikayet yolunu seçmedikleri tespitinde bulunan kurum, yeni bir otoriteye ihtiyaç olduğunu belirtti:

“Perakendecilerin alıcı gücünün kötüye kullanılmasının engellenmesini teminen, yasal bir düzenleme ve bu yasal düzenlemenin uygulamasından sorumlu, yaptırım uygulama yetkilerine sahip bağımsız bir idari otorite ihtiyacı doğduğu sonucuna ulaşılmıştır.”

Rekabet Kurumu’nun gündemine aldığı maddeler

Enflasyona yönelik gözetim çalışmalarına Rekabet Kurumu da katıldı. Perakende sektörünü inceleyen kurum, küçük işletmelerin büyümesini engelleyen, haksız rekabete yol açan uygulamaları sıraladı ve “alıcının gücünün kötüye kullanılmadığının garanti altına alınmasını” önerdi. Kurumun hazırladığı raporda, haksız ticaret uygulamalarına ilişkin olarak zincir marketlerin tedarikçilerden bedel talep etmesi, ödeme vadelerini uzun tutması, sözleşmede tek taraflı değişiklik yapması gibi uygulamalardan örnekler verildi. Rapor, perakende sektöründe şok etkisi yarattı. Kurumumuza yapılan birleşme-devralma başvurularında bu sektör özelinde daha sıkı bir inceleme gündeme gelecek. Önceki kararlarda ilçe bazında yapılan coğrafi pazar tanımlarının ötesine geçilerek; semt, mahalle ve benzeri daha dar coğrafi pazar tanımları yapılacak.

Dikey Anlaşmalara Yönelik Grup Muafiyeti Tebliğ kapsamında alıcı gücüne yönelik görece düşük bir eşik tespit edilecek veya yalnızca bu sektöre özel bir eşik belirlenebilecek. Sektörde yapılan ve diğer rakiplerin rekabetçi açıdan dezavantajlı konuma gelmesine yol açan münhasırlık içeren anlaşmaların yeniden değerlendirilebilir. Örneğin bu kapsamda belli tip ürün ve ambalajların sadece tek bir teşebbüs için üretilmesini sağlayan anlaşmalar yasaklanabilecek. Marketlerin özel markalı ürün ürettirerek hem üretici hem de satıcı olmasından kaynaklanan birtakım avantajlar elde ettiği ve bu şekilde üreticilerin bazı hassas ticari bilgilerine ulaşabildiği biliniyor. Marketlerin özel markalı ve üretici markalı satın alma birimlerinin

birbirlerinden tamamen ayrışmasını sağlayacak ve literatürde “Çin Seddi” olarak bilinen uygulamanın katı bir şekilde tesisi ve takibi gündeme getirilebileceği değerlendirilmektedir. Küçük veya yerel perakendecilerin büyük zincir marketlerle daha etkin bir şekilde rekabet edebilmesini sağlayabilmek için alım birliklerinin oluşması teşvik edilecek. Bu anlaşmalara 4054 Sayılı Kanunun 5. Maddesi kapsamında muafiyet tanınabilecek.

PERDER talepleri

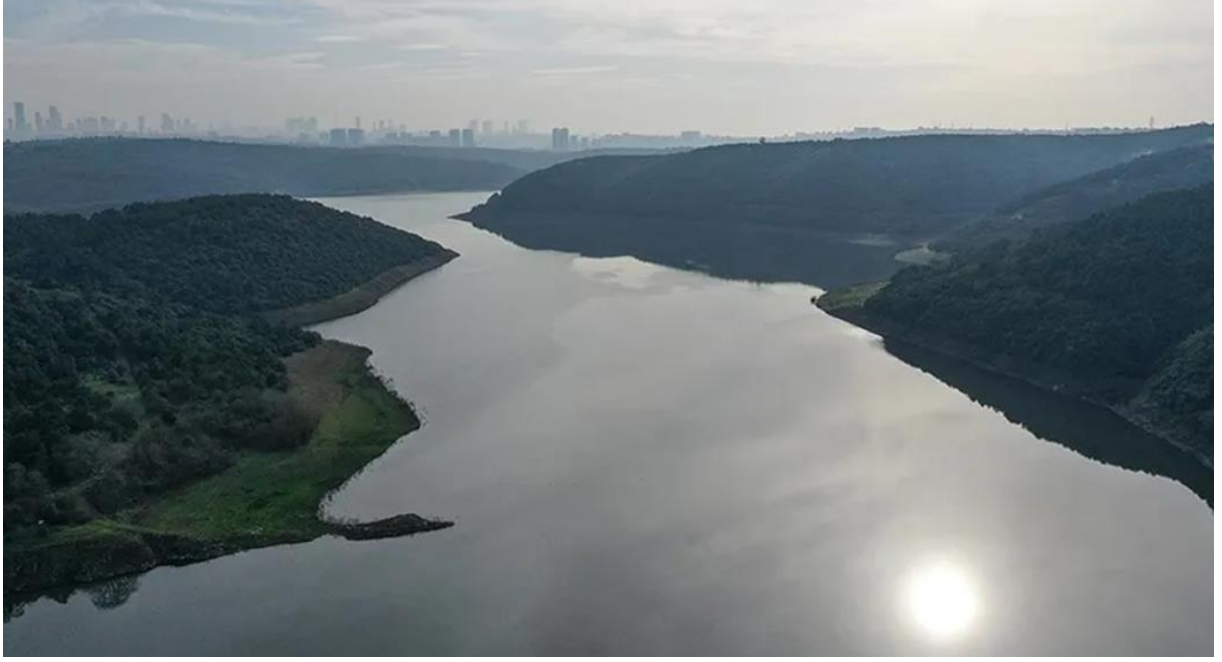
Mağaza açılışlarında kurallar getirilsin, yan yana marketler olmasın . Raflardaki private label (market markalı) ürünler yüzde 79 oranına çıkmış durumda. Bir denge sağlanarak raflarda Türkiye’nin üreticilerine ait markalara yer verilsin. Fiyatların düşmesi için temel gıda maddelerinde KDV eşleşmesi istiyoruz. Yüzde 8 olan KDV oran, fiyatları otomatik olarak yükseltiyor. Yüzde 1 KDV'nin gündeme gelmesini talep ediyoruz.

Perakendeciler yeni yasa bekliyor

Perakende sektörünün en büyük sorunu tekel oluşması ve gıda fiyatlarındaki yüksek fiyat olduğunu söyleyen PERDER (İstanbul Perakendeciler Derneği) Başkanı ve Türkiye Perakendeciler Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi Faruk Güzeldere, sektöre düzenleme getirecek bir yeni yasa beklentisinde: “Sektörde ihtiyaç fazlası işletmeler var. Bakkalların 149 bin olan sayısı 10 yılda 128 bine düştü. Organize perakende sektöründe ise 10 bin 500 olan sayı 35 bine çıktı. Avrupa’da nüfus ve mimari yapıya göre mağaza açılıyor. 3 bin 300 kişiye 1 satış noktası düşerken bu sayı Türkiye’de 700 kişiye iniyor.” Sektörün uzmanlarından oluşan bir üst kurula ihtiyaç olduğunu söyleyen Güzeldere, “Organize perakendede denetim ve takibe ihtiyaç var” dedi.

Pakdemirli: Bu sene de yağışlar istediğimiz seviyede değil

Bakan Pakdemirli, "Bu sene de yağışlar istediğimiz seviyede değil. İstanbul özelinde yüzde 19'lara düşmüş baraj seviyelerimiz vardı. Yüzde 40'ların üzerine çıktık. Türkiye ortalamaları da iyiye doğru gidişat gösteriyor. Bundan sonraki aylarda da düzenli bir yağış rejimi beklentimiz var." dedi.



Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, İstanbul'da bazı barajlarda yüzde 19'lara kadar düşen su seviyesinin yüzde 40'ların üzerine çıktığını belirterek, "Türkiye ortalamaları da iyiye doğru gidişat gösteriyor. Bundan sonraki aylarda da düzenli bir yağış rejimi beklentimiz var." dedi.

Pakdemirli, Aydın'da Çine Adnan Menderes ve Gökbel barajlarında yaptığı incelemelerin ardından gazetecilere yaptığı açıklamada, AK Parti iktidarında mevcut 275 baraja 600 ilave yapıldığını söyledi.

Geçen yıl meteorolojik kuraklık yaşandığını ifade eden Pakdemirli, şöyle konuştu:

"Meteorolojik kuraklığın olması demek illa tarımsal kuraklığın olacağı anlamına gelmiyor. Depolanmanız varsa bu iş tarımsal kuraklığa dönmez. Geçen sene Cumhuriyet tarihinin bitkisel üretiminde rekorunu kırdık. Bu sene de yağışlar istediğimiz seviyede değil. İstanbul özelinde yüzde 19'lara düşmüş baraj seviyelerimiz vardı. Yüzde 40'ların üzerine çıktık. Türkiye ortalamaları da iyiye doğru gidişat gösteriyor. Bundan sonraki aylarda da düzenli bir yağış rejimi beklentimiz var.

Türkiye kurak bir ülke olmaya aday. Özellikle 2035'ten sonra bir kuraklık beklentisi var."

Bakan Pakdemirli, Türkiye'nin 2035'e kadar sulama ve depolama tesislerini tamamlamak zorunda olduğuna işaret etti.

Çine Adnan Menderes ve Gökbel barajlarında incelemelerde bulunduklarını hatırlatan Pakdemirli, hem içme suyu hem de tarımsal sulamadaki eksiklikleri gidermeyi amaçladıklarını dile getirdi.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün bu sene 2,5 kat daha fazla yatırımının olacağına dikkati çeken Pakdemirli, "Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyoruz. Sulamayla ilgili ihtiyaçlarımızı kendisine ilettiğimiz zaman, bu sene hiçbir bakanlığın yatırım bütçesi önemli miktarda artmazken Devlet Su İşleri ve sulama bütçemizin 2,5 misli artmış olması memnuniyet verici. Bu sorumluluğun bilinciyle en hızlı şekilde yatırımlarımızı tamamlama gayretiyle çalışıyoruz." dedi.

5 Bin 700 çiftçi nohut tohumu desteği için başvuruda bulundu

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, yerli üretimi destekleyerek hem Başkent hem de ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla çiftçilere yönelik tarımsal kalkınma desteklerini sürdürüyor.



ANKARA Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, kırsal kalkınmayı önceleyen projelere hız kesmeden devam ediyor. Başkent'te yerli üretimi artırmak amacıyla çiftçilere yönelik desteklerini sürdüren Başkan Yavaş şimdi de nohut tohumu desteği için düğmeye bastı.

NOHUT TOHUMU DESTEĞİNE REKOR BAŞVURU

Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı, Başkan Yavaş'ın talebi doğrultusunda 25 ilçede nohut tohumu talep toplama başvurusu aldı. Kısa sürede çiftçilerin yoğun başvurusu nedeniyle Büyükşehir Belediyesi nohut tohumu desteği 800 tondan bin 600 tona çıkarılırken, 2 bin olarak planlanan çiftçi sayısı ise 5 bin 700 oldu.

Koronavirüs salgını nedeniyle yaşanan ekonomik mağduriyetleri azaltarak tarımsal kalkınmayı sürdürmeyi amaçlayan Büyükşehir Belediyesi; yüzde 90'ı hibe, yüzde 10'u çiftçi katkı payı olmak üzere belirlenen koşulları taşıyan çiftçilere bin 600 nohut tohumu dağıtacak.

3-5 Şubat 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilen başvuru sürecinde gelen yoğun talep üzerine Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı, nohut tohumu desteğini 800 tondan bin 600 tona çıkararak iki katına yükseltti. Yaklaşık 2 bin çiftçiye verilmesi planlanan nohut tohumu desteği 5 bin 700 başvuru alarak rekor kırdı.

BAŞKENTLİ ÇİFTÇİNİN YÜZÜ GÜLÜYOR

25 ilçede belirlenen noktalara bizzat gelerek başvuruda bulunan 5 bin 700 çiftçi sağlanan bu destek sayesinde ekonomik olarak rahatlayacaklarını belirterek, Büyükşehir Belediyesine teşekkür ettiler.

Akyurt, Gölbaşı ve Haymana'da nohut tohumu desteği için başvuran çiftçiler memnuniyetlerini dile getirdiler.

Soğanı koyunlar patatesi inekler yiyor

Ne üretimimiz yeterli ne de üretim stratejimiz... Önceki kış aylarında insanlar bulamıyordu, şimdi durum bambaşka...



Önceki kış aylarında kilosu 10 liraya varan fiyatları sonrası depolar basılan, üretici ve depoculara “terörist” suçlaması yapılan patates ve soğan depolarda çürüyor. Birçok üründe olduğu gibi kuru soğan ve patatesten de üretim stratejisinin olmaması nedeniyle elde kalan iki ürün de hayvanlara yem olarak kullanılıyor. Çiftçi, kuru soğanı koyunlara, patatesi ise ineklerine yedirirken artan yem fiyatlarından da tasarruf etmiş oluyor!

Önceki kış aylarında pazar ve marketlerde adeta vatandaşın cebini yakan fiyatlarda satılmasıyla uzun süre gündemde kalan kuru soğan, üretiminin en fazla yapıldığı illerden olan Amasya’nın Suluova ilçesinde bu yıl çiftçinin elinde kaldı.

YA ÇÖPE ATACAĞIM YA DA HAYVANLARA YEDİRECEĞİM

1990’lı yıllarda büyük kazanç sağlaması dolayısıyla ‘kırmızı altın’ diye adlandırılan soğanı bu yıl da umutla yetiştiren ancak hüsrana uğrayan çiftçiler, ürünlerini derelere döküp kirliliğe yol açmamak için hayvanlarına yedirmeye başladı. Soğanlarını satamayan çiftçilerin ürünlerini ağılına getirdiğini belirten koyun yetiştiricisi Sinan Ünlü, “Soğanı ırmağa dökerek israf edeceğimize hayvanlarımıza yediriyoruz” dedi.

PATATESTE DE DURUM FARKSIZ... YEM PAHALI, İNEKLERE VERİLİYOR

Önceki kış aylarında baskın düzenlenen depolarda bu yıl patatesler çürüyor. Niğde'deki depolarda 500 bin tona yakın patates bugünlerde çürümeye yüz tutmuş durumda.

Depolarda çürümeye terk edilen patatesi hayvan yemi olarak kullanan üreticiler, 1 liraya mal ettikleri patatesi tüccara 60 kuruşa bile satamadıklarını belirterek, "Satamadığımız patatesi artık hayvan yemi olarak kullanıyoruz. Biraz daha beklese çürür ve o zaman hayvan yemi olarak da kullanılamaz" serzenişinde bulunuyor. Üreticiler, en azından patatesin maliyetine dahi olsa Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla alınıp fakir fukaranın tüketebileceği bir gıda maddesi haline getirilmesi için çağrıda bulunuyor.

3 yıl öncesine kadar pazar ve marketlerde adeta vatandaşın cebini yakan fiyatlarda satılmasıyla uzun süre gündemde kalan kuru soğan, üretiminin en fazla yapıldığı illerden olan Amasya'nın Suluova ilçesinde bu yıl azalan tüketim nedeniyle çiftçinin elinde kaldı. 1990'lı yıllarda büyük kazanç sağlaması dolayısıyla 'Kırmızı altın' diye adlandırılan soğanı bu yıl da umutla yetiştiren ancak koronavirüs (Kovid-19) salgınının da etkisiyle düşen tüketimi nedeniyle hüsrana uğrayan çiftçiler, ürünlerini derelere döküp kirliliğe yol açmamak için hayvanlarına yedirmeye başladı. Soğanlarını satamayan çiftçilerin ürünlerini ağılına getirdiğini belirten koyun yetiştiricisi Sinan Ünlü, "Soğanı ırmağa dökerek israf edeceğimize hayvanlarımıza yediriyoruz" dedi. 100 koyunluk sürüsünün iki günde bir römork dolusu soğan tükettiğine değinen Ünlü, hayvanlarının sağlığına faydalı olduğuna inandığını ayrıca yemden de tasarruf elde ettiğini söyledi. Çiftçilerden Barbaros Keklik de, "Çiftçinin hiçbir ürünü maalesef para etmiyor. Pazar bulamıyoruz. Sürekli ithal ürün geliyor. Hayvancılıkta da durum aynı" diye konuştu.

Çiftçiyi tedirgin eden 'yalancı bahar'



Hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi sonucu bazı ağaçlar 'yalancı bahara' aldanarak çiçek açtı. Kışın ağaçların çiçek açması uzmanlar ve çiftçileri tedirgin etti.

Şubat ayında olmamıza rağmen evsim normallerinin üzerinde seyreden hava sıcaklıkları nedeniyle bazı ağaçlar çiçek açtı. Açan çiçekler, doğa fotoğrafçıların ilgisini çekerken, çiftçiyi tedirgin etti. Çiçek açan meyve ağaçlarında rekolte düşüşü yaşanabileceğini söyleyen Ziraat Mühendisleri Odası Hatay Şube Başkanı Ahmet Sever, bunun istenen bir durum olmadığını söyledi.

'BU İSTENEN BİR DURUM DEĞİL'

Bu yıl meyve ağaçlarının yeterince soğuk alamadığını söyleyen Sever, "Taş çekirdekli meyvelerde, soğuklama ihtiyaçları yaklaşık olarak 500 saat civarındadır. Yani kayısı, şeftali, nektarin, badem gibi ağaçların" diyerek sözlerine şöyle devam etti:

"Fakat bu sene bu rakamın altında bir soğuk hava olduğu için, erken uyanma ve bitkilerde yalancı bahar adını verdiğimiz erken çiçek açma, erken meyve yapma gibi durumlar yaşandı, bu istenen bir durum değildir. Çünkü böyle meyvelerde katile açısından sorunlar yaşanabilir. Çekirdek oluşmadığı için meyve eti yeteri kadar gelişmez, zamanından önce olgunlaşmaya kalkar ve dökülür hasat yapılmadan, buna bağlantılı olarak meyve kayıpları olabilir. Küresel ısınma bu tür olasılıkları zaman zaman gündeme getirmektedir. Dış etkenlere bağımlı olarak bir yetiştiricilik yapıyorsak, bunları hesaba katacağız."

'REKOLTE DÜŞEBİLİR'

Bu yıl havaların soğumadığını ve yeteri kadar yağış düşmediğini söyleyen çiftçi İsmail Taze, "Bu yıl mevsimler değişti ve sıcaklardan dolayı bazı ağaçlarımız çiçek açtı, bu da çiftçi için iyi değildir. Çünkü önümüz hala kış, ilerleyen günlerde yağmur ve dolu yağışı olursa bu çiçeklerin hepsi dökülecek, meyve olmayacak, rekolte düşecektir" diye konuştu.

TCMB, kurda yerlinin çözümlmesini bekliyor!

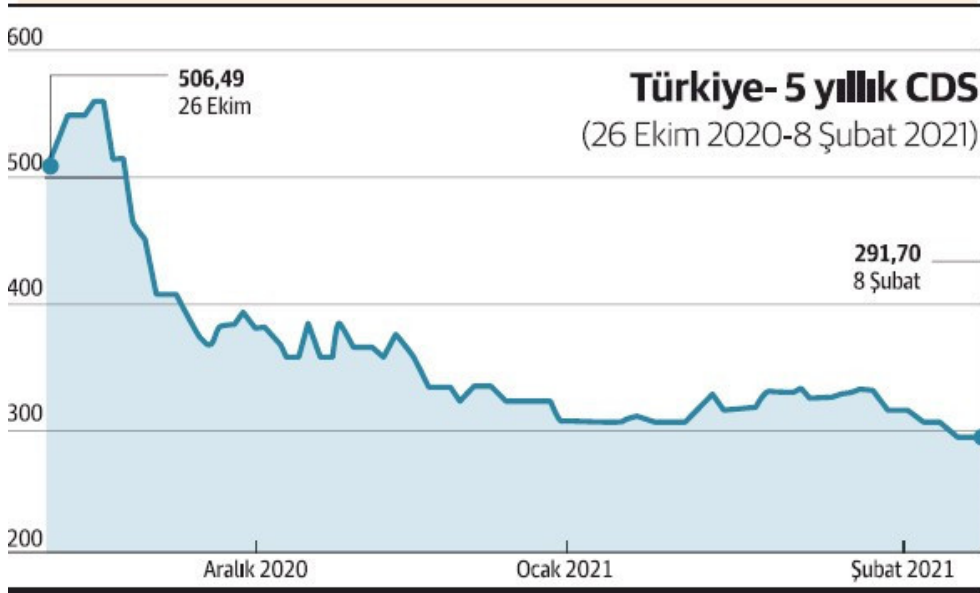
Dolarizasyonun çözümlmesinin TCMB'ye döviz alımı için alan yaratacağına işaret eden uzmanlar, yıl içinde dolar/TL'de 6,5 seviyesinin görülebileceği görüşünde.



Ekonomi yönetimi ve para politikasındaki değişiklik sonrası kurlarda gevşeme sürüyor. TL'deki değerlenmenin sürüp sürmeyeceği ya da nerede duracağı ise merak konusu. Faiz artışının yanı sıra para politikasındaki sıkı duruşun süreceği konusunda oluşan güvenle ülke risk priminin düştüğüne ve yabancı girişinin kurları baskıladığına vurgu yapan analistler, reel pozitif faizin sürmesi halinde kurlardaki gerilemenin bir süre daha devam edeceğini öngörüyor. Dolar, 6 Kasım 2020'de gördüğü 8.58 lira seviyesinden hızla gerilemesini sürdürüyor. Haftanın ilk işlem günü dolar 7.02 liraya kadar indi ve bu 6 Ağustos 2020'den beri görülen en düşük seviye olmaya devam ediyor. Türkiye'nin iflas risk primini gösteren 5 yıllık CDS'leri de pandemi öncesindeki Mart 2020'den bu yana ilk defa 300 baz puan seviyesinin altına geriledi. Yüksek gelen enflasyon verisine rağmen TL'de güç kazanımı yavaşlamadı. Küresel çapta dolar endeksi 90 seviyesinin üzerindeyken yani dünyada dolarda güç kazanma eğilimi varken Türk Lirası karşısında neden kaybediyor? Analistler bu durumu öncelikle yeni ekonomi yönetimi ile Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal'ın kararlılığına bağlarken TL'deki değer kazanımının da sürmesini bekliyor. Analistler yıl içinde dolar/TL'nin 7 liranın altına 6.50 lira seviyelerine inebileceği görüşünde.

Vatandaşın satışıyla aşağı yönlü eğilim güçlenebilir

İntegral Yatırım Araştırma Direktörü Tuncay Turşucu, öncelikle bir süredir gelişen ülkelere para girişi yaşandığını vurgulayarak “Bu durum gelişen ülke para birimlerinin ABD Dolarına karşı daha güçlü bir seyir izlemesini sağlıyor. Bunların arasında TL ise, kasım ayındaki TCMB Başkanlık değişimi ve hem para politikası hem maliye politikalarında atılan adımlar ve verilen mesajlarla birlikte daha fazla pozitif ayrıştı” dedi. Bu gelişmelerin yarattığı etkinin yabancı girişlerinin artmasına neden olduğunu belirten Turşucu, şunları söyledi: “Ve TL, dolar ve Euro karşısında güçlendi. Bu nedenle dolar kuru düşüyor. Dolar kurunda yıl içerisinde 6.50 lira seviyelerine kadar düşüş beklenebilir. Özellikle yabancı girişleri ile düşen kurda, yurtiçi yerleşiklerin satışları da başlaması durumunda aşağı yönlü eğim güçlenebilir. TCMB’nin ne zaman alıma geçeceğini kestirmek güç. Reel kur endeksini takip edecek ve TL’nin ihracata zarar verecek şekilde değerlendirme sınırlarında alım yapmaya başlayacaktır. Ancak seviyeyi belirtmek şimdilik erken.”



Merkez Bankası doların belini kırdı

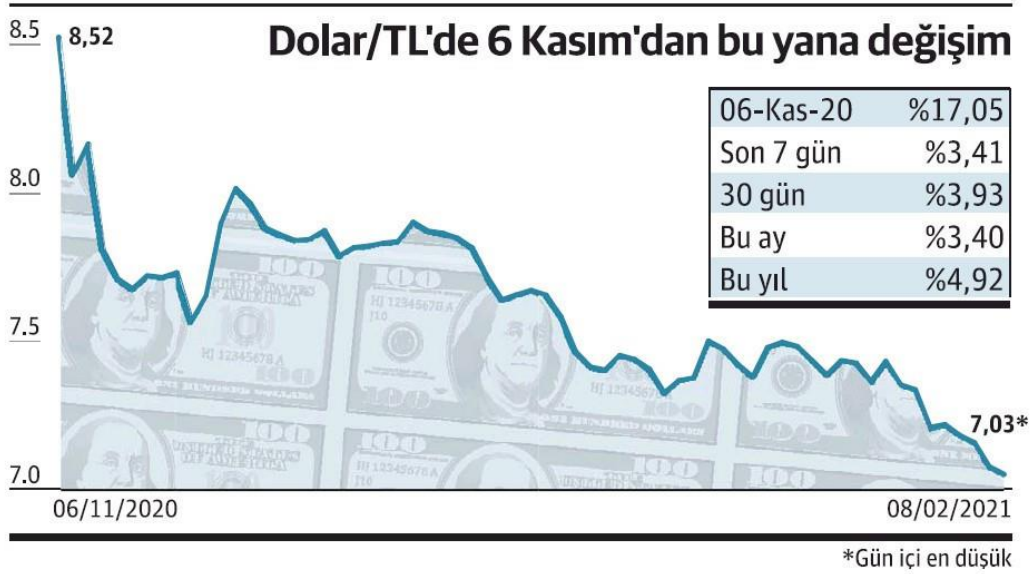
InvestAZ Araştırma Müdürü Yunus Topçu, kasım ayında 8.57’den düşüşe başlayan dolar/TL’nin 7.10 seviyesinin altına kadar gerilediğini söyleyerek “Kasım ve aralık ayında iki adımda toplam 675 baz puan faiz artışına giden TCMB, eski başkanlardan Erdem Başçı’nın zamanında kullandığı ifadeyle doların belini kırdı. Yüzde 17 seviyesine gelen politika faizi ve uzun bir süre daha korunması beklenen şahin duruşun maliyeti reel ekonomiye ülke çapında yüksek olsa da aylardır koruduğumuz görüşümüz olan Dolar/TL’de aşağı yönlü baskının devamını bekliyoruz” dedi.

Merkez Bankası’nın döviz alımlarına henüz başlamamış olmasının da dolar/TL’de 7.00 seviyesinin aşağı yönlü kırılması fikrini destekleyen unsurlardan bir diğeri olduğunu dile getiren Topçu, uluslararası yatırım bankalarının da TCMB’nin

öngörüsüne paralel 6.50-6.80 aralığında hedef fiyat güncellemelerine gittiğini hatırlattı.

Merkez'in döviz ihaleleri ne zaman başlar

Topçu, şöyle konuştu: "Merkez Bankası ne zaman döviz alımlarına başlar sorusunun cevabını tahmin edebilmemizin bana kalırsa pek imkanı yok. TCMB son yıllarda kitaptaki kuralların tamamen dışında politikalar uyguluyor. Swap ile alınan altın ve döviz rezervlerini dışarıda tuttuğunuz zaman eksi 50 milyar dolara yaklaşan miktarda negatif net döviz rezervi tarihte görülmüş bir olay değil. Durum böyle olunca 2019 Aralık'tan günümüze, 5.80'den 8.57'ye kadar aralıksız devam eden, toplamda 128 milyar dolar döviz satışı yapan Merkez Bankası'nın bu dövizleri hangi seviyeden yerine geri koymayı planladığını günümüz ekonomi ve finans teorilerinin sağladığı perspektifle açıklamamız çok mümkün değil. Ancak dikkatle izlenilmesi gereken nokta faizlerin yüksek seyri ve dövizde düşüş devam ediyorken döviz tevdiat hesaplarında henüz büyük bir düşüş eğiliminin başlamamış olması. Burada başlayacak olan bir çözülme TCMB için de başlama vuruşu görevi görebilir."



10 maddede dolar/TL neden geriliyor

1- Yeni Merkez Bankası yönetiminin göreve geldiğinden bu yana yaptığı politika faiz artırımları, enflasyonla kararlılıkla mücadele söylemleri ve sıkı para politikası uygulaması.

2- Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal'ın sıkı duruşun enflasyonda 2023 hedefi olan yüzde 5'e kadar korunacağı ve bu yılın faiz indirimini konuşmak için erken olduğunu vurgulaması. 3- Başkan Ağbal'ın attığı sıkılaştırma adımlarının ve iletişim politikasının Merkez Bankası'nın bağımsızlık ve şeffaflık konusunda güvenin artmasına neden olması. 4- Başkan Ağbal'ın enflasyonla mücadele vurgusuna devlet yönetiminin üst

kademelerinden destek gelmesi ve maliye politikalarında para politikasıyla eşgüdüm sağlandığı izlenimi. 5- 6 Kasım sonrasında yabancı yatırımcının yeniden Türkiye'ye sıcak para girişi sağlaması, TL varlıklarına ilginin artması.

6- Yeni ekonomi yönetimiyle birlikte güven kazanımının Türkiye'nin iflas risk priminde (CDS) gözle görünür düşüşler sağlaması.

7- Yerli yatırımcıların yükselen mevduat faizleri nedeniyle çok az da olsa döviz mevduatında TL'ye dönüş sağlamaları

8- Küresel piyasalarda gelişen ülke para birimlerine olan ilgi ve genişleyici para politikalarının süreceği beklentisiyle oluşan bol para döneminin sürecektir olması öngörüler.

9- Her ne kadar gecikse ve tartışmalar sürse de ABD'den büyük miktarda yeni teşvik paketinin gelecek olması.

10- Yabancı yatırım bankalarının TL pozisyonu önermesi, üst üste raporlar açıklaması. Türkiye'nin daha yüksek reel faiz veriyor olması da pozitif ayrıştırıyor.

Pozitif reel faiz vermemiz bizi pozitif noktada tutuyor

Tera Yatırım Ekonomisti Enver Erkan Türk Lirası'nın, gelişmekte olan piyasalardaki muadil paralardan daha iyi performans göstermeye devam ettiğini belirterek yüzde 15'e varan ocak enflasyonundan sonra da, Merkez Bankası'nın enflasyona karşı yeterince sıkı kalmaya devam etmesi beklenen politika uygulamalarının TL'nin değer kazancı açısından ana dayanak noktası durumunda olduğunu söyledi. Erkan, "Politika uygulaması aşamasında, Merkez Bankası kredibilite tesisi inşası ve iletişim anlamında yeni stratejisini uyguluyor ve yeni anlayışını piyasalara benimsetiyor. Ağbal, faizleri indirmenin yakın bir dönemde ele alınamayacağını, faizleri düşürmek için enflasyonun düşürülmesi gerektiğini, enflasyonda sapma durumunda ilave sıkılaştırma yapılabileceğini belirtti. Erkan, erken dönem bir sıkılaştırmanın ekonomi üzerindeki maliyetini konusunda geçmiş politika uygulamalarına referans verdi. En önemli ayrıntı; elbette para politikasının dezenflasyon sağlayacak kadar sıkı kalmaya devam edecek olması. Enflasyonla mücadele ve rezervlerin yeniden tesisi, yeni nesil Merkez Bankası politikalarının temel amacıdır" dedi. Kurun, önemli hareketli ortalama seviyelerini de aşağı kırdıktan sonra düşüş momentumunu artırdığını belirten Erkan, şunları söyledi: "Enflasyonda ilerleyen aylarda daha yukarı seviyeleri göreceğimiz beklentisi itibarıyla, Merkez Bankası'nın asgari olarak mevcut düzeyde tutmaya devam edeceği faizleri, daha yüksek reel faiz vermemiz itibarıyla bizi gelişmekte olan piyasalarda en pozitif noktada tutmaya devam edebilir. Dönem dönem doğal tepkiler görebiliriz, ancak risk barometrelerimiz stabil ve aşağı eğilimini sürdürüyor. Bu eğilim ve momentumla kurda daha aşağı seviyeler de görülebilir. TL'nin değer kazancı etkisini izlemeye devam edebiliriz."

İş Bankası'ndan ekonomiye 485,1 milyar lira kaynak

İş Bankası'nın yıl sonu itibarıyla nakdi ve gayrinakdi krediler yoluyla ekonomiye sağladığı kaynak tutarı 485,1 milyar liraya ulaştı.



Türkiye İş Bankası, 2020 yıl sonu itibarıyla, aktif büyüklüğünü 2019 yılına göre yüzde 26,9 oranında artırarak 593,9 milyar liraya yükseltti ve “Türkiye’nin en büyük özel bankası” unvanını sürdürdü.

İş Bankası’nın özkaynak büyüklüğü 67,8 milyar lira düzeyinde gerçekleşirken, nakdi ve gayrinakdi krediler yoluyla ekonomiye sağladığı kaynak tutarı 485,1 milyar liraya ulaştı.

Banka, yıl sonu itibarıyla, 6,8 milyar lira düzeyinde net kâr elde etti. Dönem sonu itibarıyla sermaye yeterlilik oranı ise yüzde 18,7 seviyesinde gerçekleşti.

İş Bankası Genel Müdürü Adnan Bali, yıl sonu finansal sonuçlarına ilişkin açıklamasında, “2020 yılı, pandemi sürecinin tüm olumsuzluklarına rağmen, kesintisiz hizmet sunma gücümüzü kanıtladığımız bir yıl oldu. Bu dönemde gerek kredi ötelemeleri, gerekse tahsis edilen ilave kredi limitleri vasıtasıyla, tüm imkânlarımızla reel sektör ve hane halkına destek olmaya devam ettik. Yıl sonu itibarıyla, nakdi ve gayrinakdi krediler yoluyla ekonomiye sağladığımız kaynak tutarı 485,1 milyar liraya ulaştı.” ifadelerini kullandı.

1,6 milyar dolarlık sendikasyon kredisi sağladı

İş Bankası'nın toplam mevduat hacmi 368,9 milyar liraya ulaştı. Ana fonlama kaynağı olan mevduatın toplam pasif içindeki payı yüzde 62,1 seviyesinde oluştu.

Banka Mayıs ve Kasım aylarında imzalanan anlaşmalarla toplam 1,6 milyar dolar tutarında sendikasyon kredisi sağladı. Yıl içerisinde de ayrıca 750 milyon dolar tutarında sermaye benzeri tahvil ihraç etti. Bu ihraç 2018 yılının Şubat ayından bu yana Türk bankaları tarafından yurtdışından gerçekleştirilen, katkı sermaye niteliğindeki ilk piyasa işlemi oldu.

Bankanın dijital müşteri sayısı ise yıl sonunda 9,2 milyona yükselirken, şube dışı kanallardan gerçekleştirilen işlemlerin toplam işlemler içerisindeki payı yüzde 96 seviyesine ulaştı.

İç borç çevirme oranı yüzde 66,3 oldu

İç borç çevirme oranı Ocak 2021'de yüzde 66,3 olarak gerçekleşti.



Hazine ve Maliye Bakanlığı, borçlanma istatistikleri Ocak ayı sonuçlarını açıkladı. Buna göre, Hazine nakit borçlanmasında toplam iç borç çevirme oranı yüzde 66,3 olarak gerçekleşti. Bir önceki ayda bu oran yüzde 59,1 seviyesindeydi. 2020 Ocak-Aralık döneminde ise 145,3 düzeyindeydi. Açıklamanın dipnotunda TL cinsi iç borç çevirme oranının yüzde 92,3 seviyesinde gerçekleştiği belirtildi.

Ocak ayında 19,6 milyar TL'si faiz olmak üzere 36,7 milyar TL iç borç ödemesi yapıldığı, buna karşılık 24,3 milyar TL borçlanma gerçekleştirildiği belirtildi.

Ortalama maliyet

Sabit getirili senetlerde Ocak ayı itibariyle yıllık bileşik, aylık ortalama maliyet yüzde 13,91 oldu. Bir önceki ayda bu oran yüzde 13,61 seviyesindeydi. Nakit borçlanmada yıllık bileşik aylık ortalama maliyet yüzde 14,75 olarak gerçekleşti. Bir önceki ayda bu oran yüzde 13,61 seviyesindeydi. Kuponsuz senetlerde ise aylık ortalama maliyet yüzde 15,49 düzeyinde gerçekleşti.

Ortalama vade

Ortalama vadelerde ise aylık bazda düşüş görüldü. Nakit borçlanmanın aylık ortalama vadesi Ocak ayında 69,1 ay olarak gerçekleşti. Bir önceki ayda bu oran 78,4 ay düzeyindeydi. Sabit getirili senetlerde ise Ocak ayındaki ortalama vade 69,3 ay oldu. Bir önceki ayda vade 78,4 ay düzeyindeydi. Kuponsuz senetlerde ise aylık ortalama vade 14,9 ay oldu.

Finansman gideri kısıtlandı, vergi yükü arttı

Fiyat istikrarının para politikasının temel amacı olduğunun özellikle vurgulandığı bu dönemde, bu uygulamalar maliyet ve dolayısıyla fiyat artışlarına neden olacağından, para politikası ile maliye politikası arasında uyumsuzluk sonucunu da doğurabilecektir.



Finansman gider kısıtlaması, işletmelerin banka kredileri gibi kullandıkları yabancı kaynaklar için ödedikleri faiz ve benzeri giderleri ya da kur farklarından kaynaklanan maliyetlerinin belirli bir oranını vergi matrahlarından indirmelerine izin verilmemesi olarak tanımlanıyor.

Dolayısıyla işletmeler, yaptıkları bu giderleri, vergi matrahlarından düşemedikleri için sonuçta daha fazla vergi ödemekte ve vergileri de oranları da fiilen artmış olmaktadır. Bu uygulama, Türk Vergi Sisteminde, kamu maliyesiyle ilgili sorunların arttığı dönemlerde zaman zaman başvuru yöntemlerinden birisidir. Örneğin 1994 krizinden sonra Türk Vergi Sistemine giren finansman gider kısıtlaması, 1995-2004 yılları arasında da uygulanmıştı.

Finansman gideri kısıtlamasına ilişkin bir sonraki düzenleme, 6322 sayılı Yasayla Gelir ve Kurumlar vergisi kanunları değişiklikleri sırasında 2012 yılında yapılmıştı. Düzenleme şöyledir: “Kredi kuruluşları, finansal kuruluşlar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri dışında, kullanılan yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan işletmelerde, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz,

komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının yüzde 10'unu aşmamak üzere Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan kısmı" kurum kazancından indirilemez. Ancak bugüne kadar bu yetki kullanılmamıştı.

Geçtiğimiz günlerde 3490 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile bu yetki, en üst orandan kullanılarak hayata geçirildi. Yeni düzenleme ile 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemi kazançlarına uygulanmak üzere kullanılan yabancı kaynakları öz kaynaklarını aşan işletmelerde, aşan kısma münhasır olmak üzere, yatırımın maliyetine eklenenler hariç, işletmede kullanılan yabancı kaynaklara ilişkin faiz, komisyon, vade farkı, kâr payı, kur farkı ve benzeri adlar altında yapılan gider ve maliyet unsurları toplamının yüzde 10'u gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınamayacaktır.

6322 sayılı Yasa ile finansman gider kısıtlamasının getiriliş amacı, işletmelerin finansman ihtiyaçlarını kendi iç dinamikleri ve öz kaynakları aracılığıyla karşılamalarını teşvik etmek olarak belirtilmiştir. Bu makul bir gerekçe olmakla birlikte, olağanüstü bir dönemden geçerken başlangıç tarihi ve zamanlamasının doğru olmadığı değerlendirilmektedir. Özellikle pandemi ortamında, kapanan ya da faaliyetleri kısıtlanan, ciroları düşen işletmeler, ayakta kalabilmek için bankalardan kredi desteği almışlardı. Bu zor dönemde, Devletin mükelleflerin yanında olduğunu hissettirmesi gerekirken aksine faiz ve benzeri ödemelerin indirimine kısıtlama getirilmesi, vergilerin fiili olarak arttırılması ve mükelleflerin daha da zor duruma düşmeleri anlamına gelmektedir.

Ayrıca kayıtdışı ekonominin önlenmesi için mükelleflerin bütün giderlerinin indirilmesine izin verilmesi daha doğru bir uygulama iken önce geçen sene binek otomobil giderlerinin yüzde 30'un gider kabul edilmemesi uygulaması, bu yılda finansman giderlerinin yüzde 10'unun gider kabul edilmemesi yönünde düzenleme yapılması, gizli vergi artışı anlamına gelmektedir. Bu durum mükelleflerin kayıtdışılığa yönelmelerine ya da beyan ettikleri vergileri ödeyememelerine neden olabilecektir.

Fiyat istikrarının para politikasının temel amacı olduğunun özellikle vurgulandığı bu dönemde, bu uygulamalar maliyet ve dolayısıyla fiyat artışlarına neden olacağından, para politikası ile maliye politikası arasında uyumsuzluk sonucunu da doğurabilecektir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: CHP parçalanmaya başladı



Son dakika haberi.. AK Parti il kongrelerinde konuşan Erdoğan, "Geçmişteki hiçbir aktör bugünkü CHP kadar kötü bir görüntü sergilemedi. İşte parçalanmaya başladılar. Ha CHP ha HDP. Hiçbir farkları yok. Terör örgütlerinin beslemesi bunlar" dedi. Erdoğan ayrıca çarşamba günü 'Milletle Sesleniş' konuşması yapacağını belirterek "Birçok güzellik takdim edeceğim" ifadelerini kullandı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, AK Parti il kongrelerinde konuştu. Erdoğan, 2023 seçimlerinin önemini vurguladığı konuşmasında, "Buldukları her fırsatta ülkemizin istikrarına, huzuruna saldırıyorlar. Bunların hiçbirine boyun eğmedik, eğmeyeceğiz. Karşımızdaki bu hazin tablo hem ülkemize yaptığımız hizmetleri sürdürmek için sürekli teyakkuzda bulunmamız gerçeği bulunuyor" dedi.

"RABİAMIZ EN BÜYÜK TEMİNATIMIZ"

"Bu süreçte rabiamıza daha sıkı sahip çıkmak zorundayız" diyen Erdoğan, "Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet diye ifade ettiğimiz rabiamız geleceğimize güvenle bakabilmemizin en büyük teminatıdır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin adeta yaprak gibi sallandıkları bir önemde bizim sapasağlam durmamızın yolu buradan geçiyor" diye konuştu.

Türkiye hakkında "felaket dileyenler"e seslenen Erdoğan, "Ne desek boş, onu da biliyoruz. Bunlara da doğruyu, hakkı, hakkaniyeti, yaptıklarımızı ve hedeflerimizi anlatmayı sürdüreceğiz" şeklinde konuştu.

"İKTİDARIMIZ BOYUNCA SALDIRILARA MARUZ KALDIK"

Erdoğan, partililere sürekli sahada olmanın şart olduğunu belirterek, "AK Parti olarak bugünlere aziz milletimizin duası yanında dava erlerinin çabalarıyla geldik. 18 yıllık iktidarımız boyunca kimi medya kuruluşlarından terör örgütlerine farklı odakların saldırılarına maruz kaldık. İman varsa imkan da vardır diyerek yolumuzdan geri dönmedik. Kimseyi dışlamadan, kimseyi ötekileştirmeden herkesi kucaklamaya çalıştık. Bölen değil birleştiren bir kadro olduk" dedi.

"İDRAKİNİ BIRAKIN HAYALLERİ BİLE YETMEZ"

Son 18 yılda AK Parti'nin girdiği seçimlerin 15'ini kazandığını hatırlatan Erdoğan, şöyle devam etti: "Ülkemize Cumhuriyet tarihinde yapılanların kat be kat fazlasını sadece 18 yılda kazandırmış olmakla iftihar ediyoruz. Ülkemize çağ atlattığımız için gurur duyuyoruz. Terör örgütü mücadeleden sınırlarımızın güvenliğini sağlamaya kadar izlediğimiz onurlu ve kararlı politikalar ile ülkemizin irtibatını artırdığımız için mutluyuz. Karşımızda elbette bir siyasi muhalefet oluyor. Hiçbiri bizimle hizmet siyaseti yarışına giremedi. Biz Karadeniz'de siyasete Fatih'le ulaştık. Şimdi inşallah Kanuni ile ulaşacağız. Sondaj çalışmalarımız devam ediyor. Durmak yok yola devam dedik. Şimdi denizin dibinde sondajlama çalışmalarımız devam ediyor. Ne ana muhalefetin ne de diğerlerinin idrakini bırakın hayalleri bile yetmez."

"PARÇALANMAYA BAŞLADILAR"

Geçmişteki hiçbir aktörün bugünkü CHP kadar kötü bir görüntü sergilemediğini ifade eden Erdoğan, "İşte parçalanmaya başladılar. CHP kendi hükmü şahsiyeti için ne yapıyor diye baktığımızda karşımıza boşluk çıkıyor. Hiçbir yol aşılamayacak kadar yüksekten geçmez. CHP'nin tek işi terazisinin kefelerine yerleştirdiği partileri dengede tutarak, kurduğu kirli ittifakı dengede tutmaktır. CHP'nin başındaki zatın herkesi kapı dışarı ederek sergilediği diktatörlük, tek parti seviyesine geldi. Tek başarı hikayesi partisinin başına kasetle gelmek olan kişinin, partisindeki taciz, tecavüzü kapatmasını da kendi karakterine veriyoruz. İşte Menemen'de AK Parti iktidar oldu" ifadelerini kullandı.

"ÇARŞAMBA GÜNÜ İZLEYİN"

Erdoğan, çarşamba günü millete sesleniş konuşması yapacağını belirterek, "Çarşamba günü millete sesleniş konuşmamı izlemenizi tavsiye ediyorum. Bu seslenişte sizlere birçok güzellikleri takdim edeceğim" dedi.

"HA CHP HA HDP"

Erdoğan, konuşmasını şöyle bitirdi: "En büyük üzüntümüz içlerindeki bu çürümeyi, gençlerimizi kullanarak saklamaya çalışmalarıdır. CHP, sokak siyasetine sarılmaktadır. Ha CHP ha HDP. Hiçbir farkları yok. Terör örgütlerinin beslemesi bunlar."

Kemal Kılıçdaroğlu'ndan Muharrem İnce'nin CHP'den istifasıyla ilgili ilk açıklama



CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, yaptığı sert açıklama ile CHP'den istifa ettiğini duyuran ve yeni bir parti kurmaya hazırlanan Muharrem İnce hakkında ilk kez konuştu. Partisinin Merkez Yönetim Kurulu'nda konu ile ilgili açıklamalarda bulunan Kılıçdaroğlu, İnce'nin istifasına yönelik herhangi bir yorumda bulunmayacaklarını ve vatandaşın gündemi olan ekonomik sıkıntılarla ilgilenmeye devam edeceklerini belirtti.

CHP Merkez Yönetim Kurulu (MYK) dün genel başkan Kılıçdaroğlu başkanlığında basına kapalı olarak toplandı.

Cumhuriyet'ten Erdem Sevgi'nin haberine göre Muharrem İnce'nin CHP'den istifa ederken kullandığı ifadelerin gündeme geldiği toplantıda Kılıçdaroğlu'nun, "**Herhangi bir yorumda bulunmayacağız. Bu, CHP'den ilk istifa değil. Daha önce de ayrılıp parti kuranlar oldu. Demokraside bunlar olabilir. Biz, vatandaşın gündemi olan ekonomik sorunlarla ilgilenmeye devam edeceğiz**" dediği öğrenildi.

TÖRENE KATILMAYACAK

Öte yandan Anayasa Mahkemesi üyeliğine atanan İrfan Fidan'ın yemin törenine CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun davet edildiği öğrenildi. Kılıçdaroğlu'nun bugün düzenlenecek yemin törenine katılmayacağı belirtildi.

Kılıçdaroğlu, Fidan'ın iddianamelerinde intihal yaptığını kaydederek "**Bilgi hırsızlığı yapan bir insanın Anayasa Mahkemesi'nde ne işi var? Eğer onur varsa, şeref varsa, o görevden derhal istifa eder**" demişti.

Tarım ürünü ithal eden, gıda enflasyonu da ithal ediyor



Ali Ekber YILDIRIM

08 Şubat 2021 Pazartesi

Dünya gıda fiyatlarındaki artış, tarımda ithalatçı ülkeleri zorluyor. Tarım ürünü ithal edenler aynı zamanda gıda enflasyonu da ithal ediyor. Türkiye yıllardır fiyatı artan tarım ürünlerinde gümrük vergilerini düşürerek veya sıfırlayarak ithalatla içerde fiyatları düşürmeye ve gıda enflasyonunu aşağı çekmeye çalışıyor. Ancak gıda ve tarım ürünlerindeki fiyat artışları öyle boyuta geldi ki yapılan ithalatla gıda enflasyonu da ithal ediliyor.

2020 yılı hasat sezonuna bakıldığında, pandeminin ve iklime bağlı olarak bazı ürünlerde üretimin azalması, artan talep, ülkelerin ve bireylerin ihtiyacından fazla ürün alması, kısıtlamalar gibi birçok nedenden dolayı gıda fiyatları son 6 yılın en yüksek seviyesinde. Toprak Mahsulleri Ofisi'nin önceki Genel Müdürü İsmail Kemaloğlu'nun kurucusu olduğu İK Tarım Üssü'nün her ay yayınladığı Tarım Ürünleri Piyasa Analiz Bülteni'nin Şubat2021 sayısında2020 hasat sezonuna ilişkin kapsamlı bir değerlendirme yayınlandı.

Fiyatların görülmedik hızla arttığını ve artmaya da devam ettiğini belirten İsmail Kemaloğlu: "Ülkelerin önlemleri, kısıtlamaları devam ediyor. İklim değişikliğinin etkisi ile kuraklık endişesi piyasaları tedirgin ediyor. Artık tarım ürünleri ithalatı yapan ve arz açığı olan ülkeler, 'gıda enflasyonu 'ithal eder hale geldi.'" yorumunu yaptı.

Hububat ürünlerinde %45-50 fiyat artışı var

İsmail Kemaloğlu, uluslararası fiyatlardaki hareketlenmeye dikkat çekerek Temmuz 2020-Ocak 2021 dönemine ilişkin özetle şu değerlendirmeyi yaptı: "Temmuz ayında; 11,5 protein buğday için Fob fiyatlar ton başına 192 dolar seviyelerinde iken, bugün yüzde 50 civarında artış ile 290 dolar seviyesine geldi. 12,5 protein buğday, 198 dolardan yine yüzde 50 oranında artışla 296 dolara çıktı. Mısır, aynı dönemde 180 dolardan yüzde 45 fiyat artışı ile 262 dolara ulaştı. Arpadaki artış yüzde 47 civarında

ve aynı dönemde tonu 174 dolardan 256 dolara yükseldi. Kepek fiyatı ise 145 dolardan 182 dolara çıktı.”

Tarım ürünleri fiyatı (\$/ton)

Ürün	Temmuz 2020	Ocak 2021
Buğday (11,5 protein)	192	290
Buğday (12,5 protein)	198	296
Mısır	180	262
Arpa	174	256
Kepek	145	182

*FOB fiyatlarıdır.

Fiyat artışındaki en önemli faktörler

Tarım ürünlerinde fiyat artışlarının en önemli nedenleri arasında pandemi tedirginliği, ülkelerin yüklü alımları, kısıtlama ve yasaklamalar dahil kota vb. uygulamalar, bazı bölgelerdeki rekolte azlığı, kuraklık endişesi, Çin tarafından yapılan çok ciddi alımlar gibi faktörleri sıralanabilir.

Rusya'nın ihracat ve kota uygulamasının etkileri

Özellikle Rusya'nın aldığı son vergi ve kota önlemleri fiyatların hızlı bir şekilde artmasına neden oldu. Hububat için vergi uygulaması 15 Şubat 2021 tarihinde başlayacak olmasına rağmen piyasada fiyatlar, şimdiden vergi uygulanmış fiyatlar üzerinden işlem görüyor. Buğdayda getirilen ton başına 25 Euro vergi, 1 Mart 2021 itibariyle 50 Euro olarak uygulanacak. Bunun yanı sıra arpave mısır için de sırasıyla 10 Euro ve 25 Euro vergi uygulaması 15 Mart 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek. Rusya'nın bu önlemleri almasında iç piyasalarındaki düşmeyen fiyatlar karşısında sanayicilerin hükümetlerinden talepleri etkili oldu. Neredeyse her ülkede aynı fiyat artışları ve gıda enflasyonu riski yaşanıyor.

Çin'in talep ettiği her üründe fiyat artıyor

Yüklü ithalatları ile uluslararası piyasaları etkileyen önemli bir ülke olan Çin'in piyasadaki her talep ettiği ürün karşısında fiyatlar yükseliyor. Çin'in Amerika'dan 25-30 Ocak tarihlerinde 5.8 milyon ton mısır alması mısır fiyatlarını hızla yükseltti.

Mısır fiyatlarının artışında Çin'in taleplerinin yanı sıra Güney Amerika'da yaşanan kuraklık etkisinin belirsizliği, Arjantin'in mısır ihracatına miktarsal kısıtlama getirmesi (karar yürürlükten kalktı ama piyasaları gerilemedi), Ukrayna'nın bu yılki rekolte

düşüklüğü ve ihracat miktarını 24 milyon tonla sınırlama kararı etkili oluyor. Ayrıca yağlı tohumlarda yine Karadeniz havzasında alınan önlemler ve ihracat vergilerinin yükseltilmesi, yem sektörünün birbirinin muadili olarak kullandıkları bu ürünlerin piyasasını karşılıklı olarak artış yönlü etkiliyor

Ürün bazında Türkiye'nin ithalat ve ihracatı

- **Buğday:** 2019 yılında 9 milyon 854 bin ton buğday ithalatına karşılık 7 milyon 581 bin tonluk buğday karşılığı mamul (un, makarna, bisküvi, bulgur vb. ihracatının buğday karşılığı), ihracatı yapılırken, 2020 yılında 9 milyon 791 bin ton buğday ithalatı yapıldı ve karşılığında 7 milyon 564 bin ton buğdaya denk gelen mamul ihracı gerçekleştirildi. 2019 yılı ekmeklik buğday ithalatı 8 milyon 373 bin ton iken, 2020 yılında 8 milyon 583 milyon ton oldu. 2019 yılında ekmeklik buğday ithalatının ortalama fiyatı ton başına 222 dolar olurken, 2020 yılında 232 dolar oldu. Makarnalık buğday ithalatı 2019 yılında 1 milyon 432 bin ton iken, 2020 yılında 1 milyon 162 bin ton, ithalatta ortalama fiyatı aynı dönemde ton başına 283 dolar olan makarnalık buğdayın fiyatı 303 doları yükseldi.

- **Un ve makarna ihracatı:** Un ihracatı 2019 yılında 3 milyon 262 bin ton iken, 2020 yılında 2 milyon 990 bin tona geriledi. Ortalama ihraç fiyatı da 2019 yılında ton başına 322 dolar iken, 2020 yılında 318 dolara düştü. Makarna ihracatı 2019 yılında 1 milyon 273 bin ton iken, 2020 yılında 1 milyon 472 bin tona çıktı, ortalama ihraç fiyatı da 477 dolar/tondan 518 dolar/ tona yükseldi.

- **Bulgur:** Bulgur ihracatı 2019 yılında 263 bin ton iken, 2020 yılında 282 bin ton olarak gerçekleşti ve ortalama ihraç fiyatı ton başına 466 dolardan 481 dolara yükseldi.

- **Mısır:** Mısır ithalatı 2019 yılında 3 milyon 593 bin ton iken, 2020 yılında 2 milyon 073 bin ton,, ortalama ithal fiyatı da 196 dolardan 208 dolara yükseldi.

- **Yumurta:** 2019 yılına göre 2020'de yumurta ihracatı, 273 bin tondan 218 bin tona geriledi.

- **Ayçiçeği tohumu:** Ayçiçeği tohumu ithalatı 1 milyon 136 bin tondan 1 milyon 146 bin tonayükseldi.

- **Soya:** 2019 yılında 2 milyon 637 bin ton olan soya fasulyesi ithalatı 2020'de 2 milyon 946bin tona, çıktı.

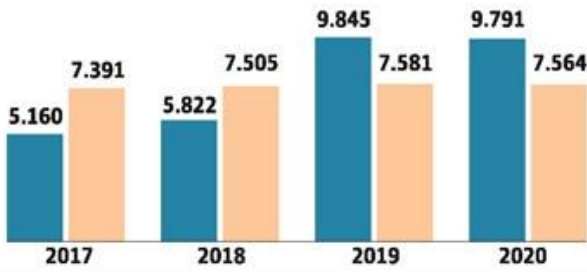
- **Arpa:** Aynı dönemde arpa ithalatı da 510 bin tondan 890bin tonayükseldi.

Yurt içi fiyatları da yükseldi

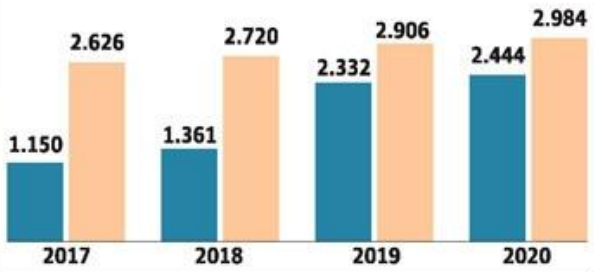
Maalesef dünya fiyatlarındaki artış, kur artışı, iç piyasadaki talep yönlü hareketler yurt içinde de fiyatların hızlı yükselmesini sağladı. Bugün iç piyasada ekmekli buğday fiyatları ton başına 1600-1700 liradan 2300-2500 lira aralığına, mısır fiyatları 1350-1400 liradan 1900- 1950 lira, arpa fiyatları ton başına 1350 liradan 1750 lira seviyelerine çıktı. Özellikle yağlı tohum fiyatlarında çok ciddi artış yaşanıyor. Yem fiyatları, marketlerdeki gıda fiyatları yoğun tartışma ve endişe konusu olmaya devam ediyor. Artık dünya tarım ürünleri piyasa dengeleri değişti. 'Üretemez isek ucuza ithal ederiz.' devri yok. İthal edersek fiyatlar iç piyasadan daha yüksek maliyettedir. En ucuz hammadde yurtiçindedir. Bunu on yıl önce konuşsaydık senaryo farklıydı.

Türkiye hububat ve mamul madde piyasalarının genel görünümü

■ 2017-2020 yılları mamul maddenin karşılığı
buğday dahil ithalat-ihracat miktar (bin ton)



■ 2017-2020 yılları mamul maddenin karşılığı
buğday dahil ithalat-ihracat değer (milyon \$)



■ Buğday mamulleri ithalatı ■ Buğday mamulleri ihracatı

Üretim tehdit altında

Tarımda önümüzdeki süreç için öngörülen en önemli tehditler şöyle sıralanıyor:

- 1- Toplam ekiliş alanı azalıyor, hububat ekili alan daha fazla azalıyor.
- 2- Kırsal gittikçe boşalıyor, ekim alanları boş kalıyor.
- 3- Bölgesel ürün desenleri değişiyor, ovalarda üretim çok yıllık bitkilere kayıyor.
- 4- Üretim bölgesindeki yoğunlaşma ile tarımsal sanayi arasındaki mesafeler artıyor, nakliye önemli bir maliyet kalemi haline geliyor,
- 5- Hayvancılıktaki değişim ve şirketleşme, insan gıdası olacak ürünlerin alanını tehdit ediyor. Arpa, mısır ile buğday ekim alanlarındaki denklem, hayvan gıdası lehine kayıyor.

Neler yapılmalı?

İK Tarım Üssü Kurucusu İsmail Kemaloğlu neler yapılması gerektiği konusunda ise şu önerilerde bulunuyor: "Gıda fiyatlarının kontrolü; üretimi artırmaktan, ölçek ekonomisine uygun şekilde maliyet ve verimliliği yönetmekten geçer. Tohumdan

çatala, tarladan sofraya üretim ekosisteminin her kademesini iktisadi dinamiklere uygun şekillendirmeliyiz. Bunun için, öncelikle hayvancılığı yeniden kırsal faaliyete dönüştürmeliyiz. Parçalı, ölçekten uzak, dağınık araziler için yönetimi toplulaştıran üretim modelleri hayata geçirmeliyiz. Özel sektör dinamizmini tarımla birleştirerek birlikte üretene, ekilmeyen arazileri çiftçi ile üretime kazandıranlara destek vermeliyiz. İçinde bulunduğumuz 2021 yılı hasat ve piyasa sezonu bize göre önceki yıldan daha az hareketli olmayacak. Daha fazla kuraklığı, bitki desenlerindeki kayışı, ürün değişimlerini konuşuyor olacağız.

İrfan Donat



Çiftçiye 1.6 milyar TL hasar ödemesi yapıldı

Tarım sektörü açısından “**risk yönetimi**” her geçen gün daha kritik bir önem kazanıyor.

Zira riskleri yönetemezsek karşımıza farklı türlerde kriz olarak çıkabiliyor.

O risklerin başında da **küresel iklim değişikliği** geliyor.

İnanalım ya da inanmayalım ama gerçeği de görmezden gelemeyiz.

Olumsuz hava olaylarının sıklığı, şiddeti ve verdiği hasarın etkisi her geçen gün artıyor.

Üreticinin yaşadığı sıkıntı ya da sorun sadece üreticiyi değil günün sonunda tüketiciyi de etkiliyor.

İşte bu yüzden **sürdürülebilir tarımsal üretim** açısından doğa afetleri karşısında finansal açıdan zora giren çiftçileri koruyacak, ayakta tutacak en önemli enstrümanların başında “sigorta” geliyor.

Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) Yönetim Kurulu Üyesi ve Tarım Reformu Genel Müdürü Yardımcısı Bekir Engürülü ile **Tarım-Analiz** programında üreticiler açısından ‘**risk yönetimi**’ni konuştuk.

Engürülü, tarım sigortalarına dair verileri açıklarken, küresel iklim değişikliğinin tüm olumsuz etkilerinin her geçen yıl kendini daha çok gösterdiğinin altını çizdi.

Geçen yıl **75 ilde, 382 bin çiftçi**yi etkileyen yaklaşık **10 milyon dekar alanda değişik ölçülerde hasarlar** meydana geldiğini söyleyen Engürülü, “Bu

etkilenmelerde dolu, don, fırtına, sel, heyelan, su baskını gibi afetler ön plana çıktı” dedi.

Geçen yıl yine olumsuz iklim olaylarına bağlı olarak yaklaşık 4 bin 500 büyükbaş ve küçükbaş hayvanın telef olduğunu belirten Engürülü, bu kayıplarda da daha çok sel ve yangın olaylarının öne çıktığını söyledi.

TARSİM olarak **2.2 milyon poliçe** düzenlediklerini kaydeden Engürülü, “**83 milyar TL’ye yakın bir sigorta bedelimiz** ortaya çıktı. **581 bin işletme** sigorta kapsamına dahil oldu. Toplam **3.2 milyar TL’lik bir prime** ulaşmış olduk. Bir yıl içerisinde **10 milyon baş hayvan sigortalandı** ve **27 milyon dekar tarım arazisi de** sigorta kapsamına dahil oldu” dedi.

419 BİN HASAR İHBARI ALINDI

2020’de **419 bin hasar ihbarına** karşılık, muallak hasar dahil 1.6 milyar TL ödeme yaptıklarını kaydeden Engürülü, Çiftçi Kayıt Sistemi’ne (ÇKS) kayıtlı alanların yüzde 20’sinin TARSİM kapsamında olduğunu hatırlattı.

Engürülü, sigortalılık oranına ürün ve il bazında bakıldığında fotoğrafın daha net anlaşılacağını ifade ederek, “Örneğin **Manisa’da üzümde sigortalılık oranı yüzde 50** seviyelerinde. **Tekirdağ’da kanolada yüzde 70** düzeyinde... **Edirne’de çeltikte** sigortalılık oranı **yüzde 60** civarında. Kritik ürünlerde ve entansif tarım yapılan yerlerde sigortalılık oranı daha yüksek” diyerek işin ölçek kısmının da göz ardı edilmemesi gerektiğini hatırlattı.

Sigorta kapsamındaki 581 bin işletme/çiftçinin yüzde 23’üne tekabül eden 122 bin işletme/çiftçinin geçen yıl sisteme katıldığının altını çizen Engürülü, “Artık üreticilerimiz olumsuz hava koşullarına karşı kendisini koruyacak bir mekanizma arayışında. Tarım sigortaları her geçen yıl kapsama alanı açısından geliyor” dedi.

TARIM ALANLARININ %10’U İKLİM OLAYLARINDAN OLUMSUZ ETKİLENİYOR

Engürülü, “Türkiye’de yıllar itibariyle toplam üretim yapılan alanın **yüzde 6.5 ila yüzde 10 arasındaki bir kısmında iklimsel olaylardan olumsuz etkilendiği** görülüyor. Etkilenen alan büyüklüğünde çok değişim olmasa da etkisi her geçen yıl artıyor. Örneğin, eskiden de dolu yağışları meydana geliyordu ama artık etkisi çok daha yoğun oluyor. Dolu yağışları eski yıllara göre daha fazla hasar yaratabiliyor; verim ve kalitede kayıplara neden oluyor. Yine, eskiden de sel ve su baskını oluyordu ama şiddeti üretimi bu kadar olumsuz etkileyecek bir ölçüde olmuyordu” dedi.

KURAKLIK SİGORTASINDA DEVLET DESTEĞİ %60 SEVİYESİNDE

Tarım sigortalarında devlet desteği oranlarının **yüzde 50'den başlayarak açık alanlarda yetiştirilen meyvelerde yüzde 67'ye kadar çıktığını** hatırlatan Engürülü, **kuraklık sigortasında** ise devlet desteğinin **yüzde 60** oranında olduğunu kaydetti.

Türkiye'nin tarım sigortaları portföyündeki büyüklük açısından ABD, Çin, Hindistan, Kanada, Japonya ve İspanya'dan sonra yedinci sırada olduğunu belirten Engürülü, "Biz, bu ülkelerin hepsinden daha geç başlamamıza rağmen, portföy büyüklüğünde hızlı bir gelişme kaydettik. İspanya, tarım sigortasını 50 yıldır uyguluyor ve biz 15 yıl içerisinde bu noktaya geldik. Ama daha gidilecek çok yol var. Sigortalılık oranını yükseltmek adına eğitim ve yayım programlarını artırarak sürdüreceğiz" diye konuştu.

BİTKİSEL ÜRÜN SİGORTASINDA MUAFİYET ORANI

Bitkisel ürün sigortalarındaki muafiyet oranını geçen yıl bir puan indirerek 10'dan 9'a çektiklerini hatırlatan Engürülü, "Bu yıl da 1 puan indirdik ve şu an 8 seviyesinde. Yani bu da **yüzde 92 ödenebilecek tazminat ölçeğine** gelinmiş olduğunu gösteriyor" dedi.

TARSİM açısından küçük ölçekli işletmelerin çok önemli olduğuna vurgu yapan Bekir Engürülü, "**Büyükbaşta 1-10 hayvan aralığında** geniş kapsamda sigorta yaptıranlara **yüzde 15 indirim** uyguluyoruz. **Küçükbaşta da 1-50 hayvan aralığında** geniş kapsamlı özellik içerisinde **yüzde 10'luk prim indirimi** yapıyoruz. **Seralarda** yıkıldıkları zaman **enkaz kaldırmaya yönelik** finansal destekle ilgili bir teminatımız var. **Pamukta hasat öncesi aşırı yağıştan kaynaklı dökülme** yani verim kaybını da sigorta kapsamına aldık. Ama pamukta yağmurdan kaynaklı kalite kaybı şuan laboratuvar ortamı hariç tespit edilemediği için bu kapsamda değil" dedi.

VERİM VE GELİR SİGORTASI

Biz, tarım sigortalarını daha çok **iklim riskleri çerçevesinde** konuşuyoruz ama bu işin asıl önemli bir tarafı da gelir sigortası...

ABD, tarım sigortaları konusunda sistemi **en eski ve iyi işleyen ülkelerin başında** geliyor.

Gelişmiş ülkelere baktığımızda **tarım sigortaları 4 kademeli** şekilde ilerliyor ve gelişiyor.

09.02.2021

İlk aşamada üreticiler için **tekli risk sigortası** yapılıyor.

İkinci kademedede **çoklu risk sigortası** devreye giriyor yani birden fazla riske karşı poliçede teminat veriliyor.

3'üncü kademe ise **verim sigortası**...

Ve nihai olarak da son aşama **gelir sigortası**...

Tabii gelir sigortası için bir altyapı ve sistemin de kurulmuş olması lazım.

Vadeli opsiyon piyasaları ve ürün ihtisas Borsaları vs...

Türkiye bu alanda önemli mesafeler aldı ve almaya da devam ediyor.

O yüzden tarım sigortalarında gelineen noktayı önemsiyoruz ama bu uzun soluklu maratonda **rehavete kapılmadan atılacak adım ve yapılacak çok iş olduğunun** da altını çizelim.

Merkez Bankası, TL'nin değer kaybını hesaplamayı öğren artık!



Alaattin AKTAŞ

09 Şubat 2021 Salı

✓ **TL'yi çıkaran Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, kendi çıkardığı paranın diğer paralar karşısındaki değer değişimini ısrarla yanlış hesaplıyor. Merkez Bankası'nın mantığına göre TL yüzde 100 değer yitirebilir, yani değeri sıfıra inebilir.**

✓ **Bir kere bu hatayı yaptınız, yazıldı. Yüzlerce ekonominin çalıştığı böylesine bir kurumda kimsenin aklına "Acaba yanlış mı yapıyoruz" sorusu gelmez mi?**

İnanılır gibi değil ama acı bir gerçek; Merkez Bankası, koskoca Merkez Bankası, kendi çıkardığı Türk Lirası'nın diğer paralar karşısındaki değer kaybını yanlış hesaplıyor, kavramları karıştırıyor.

Daha kötüsü hatayı düzeltmek için adım atılmıyor ve adeta hatada ısrar ediliyor.

Beterin beteri de olabilir mi, belki... Bu hata daha önce de yapıldı, yazdık ve uyarı görevimizi yerine getirdik ama Merkez Bankası ya bunu umursamadı ya da daha fenası yaptığı hatayı bir türlü anlayamadı.

Merkez Bankası 2020 enflasyon hedefinin tutmaması üzerine yasası gereği hükümete açık mektup yazdı. Mektup klasik bir uygulama ve geçen hafta gönderildi.

Bizim üstünde duracağımız konu mektubun içeriği değil zaten. Mektupta bir cümle var ki, insan "Bu kadar da olmaz" demekten kendini alamıyor.

O cümle, Merkez Bankası'nın TL'nin değer kaybını yanlış hesapladığını ortaya koyan cümle!

TL'NİN 2020'DEKİ DEĞER KAYBI YÜZDE KAÇ?

Merkez Bankası tarafından Hazine ve Maliye Bakanı Lütfü Elvan'a hitaben yazılan mektupta Türk parasının değer kaybıyla ilgili olarak aynen şöyle deniliyor:

"2020 yılı genelinde Türk lirası döviz kuru sepeti karşısında yüzde 25 değer kaybetmiştir."

Merkez Bankası bu oranı şöyle hesaplamış:

"2020 yılı genelinde" denildiğine göre kastedilen yıllık ortalama kur. "Döviz kuru sepeti" denildiğine göre kastedilen de dolar ve eurodan oluşan sepet.

Merkez Bankası'nın elektronik veri dağıtım sisteminde yer alan değerlere göre doların 2019 ve 2020 ortalaması 5.67 ve 7.01. Aynı şekilde euronun ortalaması ise 6.35 ve 8.03.

Merkez Bankası'nın yaptığı şu:

2019'da bir dolar ve bir euro ne kadar, $(5.67+6.35)$ 12.02.

2020'de bir dolar ve bir euro ne kadar, $(7.01+8.03)$ 15.04.

Merkez Bankası bu değerleri alıyor ve 15.04'ü 12.02'ye bölerek yüzde 25'lik orana ulaşıyor.

Yüzde 25 doğru ama bu TL'nin değer kaybı değil ki! Bu oran döviz sepetinin TL'ye karşı değer artışı. İki kavram birbirinden çok farklı.

Sokakta, kahvede, halk arasında, normal konuşma dilinde bu değerlerden yola çıkarak "TL yüzde 25 değer yitirdi" denilebilir ama Merkez Bankası'nın bunu söyleme, hesaplamayı böyle yapma hakkı yok ki!

Doğru oran 12.02'nin 15.04'e bölünmesiyle bulunan orandır ve sonuç yüzde 20'dir. TL 2020'de döviz sepetine karşı yüzde 20 değer yitirmiştir.

DOLAR 5'TEN 10'A ÇIKSA "TL YÜZDE 100 DEĞER KAYBETTİ" Mİ DİYECEĞİZ?

Döviz kurunu yuvarlayarak ve sepet üstünden değil de dolar üstünden giderek yüzde 20 ve yüzde 25'i daha anlaşılır kılalım.

Dolar 2019 yılı ortalamasında varsayalım 5 lira, 2020 ortalaması ise 10 lira.

Elimizde 100 liramız var ve 2019'da 5 liralık kurdan 20 dolar alabiliyoruz.

2020'de ise 100 lirayla 10 liralık kurdan 10 dolar almamız mümkün.

Merkez Bankası'nın mantığına göre hareket edersek dolar 5'ten 10'a çıkınca TL yüzde 100 değer yitirdi. Bu mantık doğruysa TL'nin değeri sıfıra düşmüş olur ve değil 1 dolar, 1 cent bile alınamaz.

Oysa dolar 5'ten 10'a çıkınca 100 lira ile alabildiğimiz dolar 20'den 10'a indi, yani yarı yarıya azaldı; yani şu durumda TL yüzde 100 değil, yüzde 50 değer yitirdi.

Örneği ister 100 TL olarak alın ister 1 TL olarak...

Şu soruya verilecek yanıt da gerçek durumu ortaya koyacaktır:

“1 TL 2019'da kaç dolardı, 2020'de kaç dolar?”

1 TL 2019'da ($1/5=0,20$) 20 cent, 2020'de ise ($1/10$) 10 centtir. Yani düşüş yüzde 100 değil, yüzde 50'dir.

MEKTUP ON YILLIK YAZILSAYDI...

Merkez Bankası hükümete 2020 için değil de, örneğin son on yılı kapsayacak şekilde, yani 2011-2020 dönemi için enflasyon mektubu yazsa ve bu dönem için TL'nin değer kaybından söz etseydi... 2020 ortalaması 2010 ile kıyaslanacak ve ortaya gerçek değerler üstünden şöyle bir tablo çıkacaktı:

2020'nin sepet kur ortalamasını biliyoruz; 7.01 dolar, 8.03 euro olmak üzere 15.04.

2010'un ortalaması 1.50 dolar, 1.99 euro olmak üzere 3.49.

Merkez Bankası raporuna “Sepet kur 3.49'dan 15.04'e yükselmiş, yani TL yüzde 331 değer yitirmiş” diye yazacaktı.

Oysa yüzde 331 sepet kurun TL'ye karşı değer artışı. TL'nin değer kaybı ise yüzde 77.

2010'da 100 TL ($100/3.49$) 28.7 sepet kura eşitken, 2020'de 100 TL ancak ($100/15.04$) 6.6 sepet kura eşit hale geliyor.

28.7'den 6.6'ya inilmesinin oranı da yüzde 77'dir.

Hem zaten yüzde 331 değer kaybı ne demek! Yüzde 100 kayıp sıfıra inilmesi anlamına gelir, ötesi olmaz ki. Ama Merkez Bankası'nın mantığına göre olur!

HATADA ISRAR EDİLİYOR

Merkez Bankası'nın TL'nin değer kaybı yaklaşımındaki bu hatası ilk değil.

Aralık ayının ortasında yayımlanan 2021 yılı para ve kur politikası metninde de aynı hataya düşülmüş ve TL'nin aralık ayı itibarıyla sepet kur karşısında yüzde 40 dolayında değer kaybettiği belirtilmişti. Bu yüzde 40 da TL'nin değer kaybı değil, sepet kurun değer artışıydı.

Bu hataya 17 Aralık günü köşemizde yer vermiş ve konuyu "Merkez Bankası bari bu yanlış sen yapma" başlığıyla işlemiştik.

Haydi bizim yazdığımızı önemsemiyorlar. Binlerce kişinin çalıştığı, yüzlerce ekonomistin görev yaptığı böylesine bir kurumda "Acaba yaptığımız yanlış olabilir mi" sorusu kimsenin kafasını kurcalamıyor mu yani!

Kurun düşmesi ihracatı olumsuz etkiliyor mu?



Şeref OĞUZ

09 Şubat 2021 Salı

Kurun kasım ayından itibaren 8,58'lerden 7,05'lere gerilemesi üzerine ihracatçı birliği başkanları değerlendirmeler yapmaya başladı. Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Birol Celep, döviz kurunun katma değerli ihracatın devamını sağlayacak seviyede olmasını istedi: "İhracatımızı, başarıımızı destekleyen unsurlardan birisi rekabetçi döviz kuruydu" diyor.

Rekabetçi kur; bir ülkenin para biriminin yabancı ülke para birimleri karşısında değer kaybetmesi ile o ülkeye olan ihracatın artabileceği varsayımına dayanıyor. Peki, gerçekten de dolar kuru yükselirken ihracat da artıyor mu?

Verilere baktığımızda 2013-2016 döviz kuru sürekli artarken ihracatın azaldığını görüyoruz. Dolar 2013 yılında 2,12 seviyesindeyken 2014'te 2,33, 2015 yılında 2,92 ve 2016'da 3,78'e yükseldi. Ancak aynı dönemde ihracat 161 milyar \$'dan 149 milyar \$'a geriledi.

Dış Ticaret Beklenti Anketi (DTBA) sonuçlarına göre firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlara baktığımızda; 2021 yılı 1. çeyrek itibarıyla, lojistik maliyetlerinin yüksekliği (%83,2), enerji maliyetlerinin yüksekliği (%79) ve hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%76,9) ilk sıralarda gelmektedir.

Döviz kurlarının olumsuz etkisi ise %56,1 ile 6. sırada yer alıyor. Ancak ilk üç maddenin içerisinde de kur etkisi bulunuyor. Yani kurun yüksekliği maliyet kalemleri üzerinde de direkt etkili...

VERİLER; ETKİLEMİYOR DİYOR

Veriler TL'nin değer kazanmasının ihracatı olumsuz etkilediğine dair bir sonuç ortaya çıkarmıyor. Eğer ihracatçı birim maliyetlerini aşağı çekebilir ve birim kazancını artırabilecek katma değeri yaratabilirse, TL değerlenirken kur geçişkenliğinin getirdiği enflasyon maliyetine katlanmayacak ve kazancını artırabilecektir.

Mevcut ezberler yerine maliyet, birim girdi fiyatları ve enflasyon etkisi göz önünde bulundurulmalı.



Abdulkadir Selvi

Bugünkü kritik toplantı

Yeni anayasa ile seçim ve siyasi partiler yasalarındaki değişiklikler açısından bugün kritik bir gün.

Çünkü saat 14.00'te, AK Parti'nin en yüksek karar organı olan MYK toplantısı yapılacaktır.

MYK'yı önemli kılan ise Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ve ile MHP Lideri **Bahçeli**'nin 4 Şubat Perşembe günkü görüşmeleri oldu.

Erdoğan görüşmede yeni anayasa ile seçim ve siyasi partiler yasasının ele alındığını ifade etti.

Bu görüşmenin ışığında bugün AK Parti MYK'da reform sürecinin yol haritası netleştirilecek.

REFORM PAKETİ

Reform süreciyle ilgili birbirine karıştırılmaması gereken iki çalışma, bir de yeni anayasa çağrısı söz konusu.

1- Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** ile Hazine ve Maliye Bakanı **Lütfi Elvan**'ın hazırlıklarını yürüttüğü reform paketi. Her reformun kendine has bir ruhu vardır. Yeni reform paketini, “**insana dokunan reformlar**” diye tarif etmek mümkün. Reform mahiyetindeki 128 düzenlemenin Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile Meclis'ten çıkarılacak kanunlarla ya da yönetmelik ve idari düzenlemelerle hayata geçirilmesi planlanıyor.

YENİ ANAYASA ÇAĞRISI

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın çağrısıyla tartışmaya açılan yeni anayasa.

Erdoğan ve **Bahçeli** tarafından güçlü bir şekilde desteklenen yeni anayasa çalışmalarının başlaması, bir ölçüde muhalefetin tavrına bağlı.

MECLİS BAŞKANI ÇAĞRI YAPACAK MI?

Yeni anayasa çalışmaları Meclis başkanlarının siyasi partilere yaptığı çağrı üzerine başladı. Meclis Başkanlığı döneminde **Köksal Toptan** ve **Cemil Çiçek**, yeni anayasa çalışmalarına öncülük ettiler. Anayasa Uzlaşma Komisyonu 60 madde üzerinde uzlaşma sağlamıştı.

Yeni anayasa önerisine destek veren Meclis Başkanı **Mustafa Şentop**, “**Yeni anayasa fikri herkeste bir heyecan uyandırıyor**” dedi. Ülkemizi darbe anayasaları ile yönetilme ayıbından kurtaracak olan yeni ve sivil bir anayasa heyecan uyandırmaz mı?

Peki **Şentop**, siyasi parti liderlerine çağrı yapacak mı? Edindiğim izlenim Meclis Başkanı’nın bir süre muhalefet liderlerinin tavrını gözleyeceği yönünde. Eğer yeni anayasa konusunda muhalefet liderlerinden olumlu bir tavır görürse, harekete geçecek.

SEÇİM VE SİYASİ PARTİLER YASALARI

AK Parti ve MHP tarafından yönetilecek olan ikinci reform çalışmasını ise Siyasi Partiler Yasası ve Seçim Yasası üzerindeki değişiklikler oluşturuyor.

AK Parti’de genel başkan yardımcısı **Hayati Yazıcı**, MHP’de ise grup başkanvekili **Erkan Akçay** ile **Levent Bülbül** tarafından ayrı ayrı yapılan çalışmalar tamamlandı.

Erdoğan ve **Bahçeli**’nin mutabakatından sonra iki partinin kurmayları bir araya gelip, ortak bir metin üzerinde çalışacaklar.

MHP’NİN ÖNERİLERİ

MHP’nin, dar bölgeye, bölge partilerine yaraması nedeniyle soğuk baktığı söyleniyor. AK Parti de o konuda ısrarlı değil. O nedenle daraltılmış bölge üzerinde durulabilir ya da nispi temsil sistemi devam eder. Seçim barajının yüzde 5 ya da 7’ye indirilmesi planlanıyor. İbre yüzde 7’ye daha yakın duruyor. İttifakla seçim barajı sıfırlanıyor. Ama yeni düzenlemede ittifaka giren partiler için seçim barajının yüzde 10’da kalması ya da yüzde 12 olması düşünülüyor.

AK Parti MYK toplantısından sonra reform sürecinin yol haritası netleşmiş olacak.

BERBEROĞLU SÜRECİ NASIL İŞLEYECEK?

İSTANBUL 14. Ağır Ceza Mahkemesi, **Enis Berberoğlu**’nun yeniden yargılanma talebini kabul etti. Anayasa Mahkemesi’nin ikinci kez verdiği ihlal kararının gereğini yerine getirdi.

Dün itibarıyla **Enis Berberoğlu** ile ilgili infaz durduruldu. **Berberoğlu** hakkında verilen hüküm tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırıldı. Yargılama durduruldu.

Bundan sonra ne olacak?

1- İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin, **Berberoğlu**'nun yeniden yargılanması için düzenlediği fezleke Adalet Bakanlığı üzerinden Meclis Başkanlığı'na gönderilecek.

2- Meclis Başkanlığı, **Berberoğlu**'nun milletvekilliğini iade edecek. **Enis Berberoğlu**, Meclis'e davet edilecek.

3- Meclis Başkanvekili'nin iade kararını okumasından sonra **Berberoğlu**, Genel Kurul'da yerini alacak. Böylece bir ilk yaşanacak.

4- **Enis Berberoğlu**'nun avukatı **Yiğit Acar**'dan öğrendiğime göre **Berberoğlu** bu süre zarfında herhangi bir açıklama yapmayacak. Meclis'te konuşacak.

5- Milletvekilliği düşürülen birisinin milletvekilliğinin yeniden iadesi kararı ilk olduğu için bu uygulama bir içtihat olacak.

6- **Enis Berberoğlu**'nun yeniden yargılanabilmesi için Meclis Başkanı **Mustafa Şentop**, fezlekeyi Anayasa-Adalet Karma Komisyonu'na gönderecek.

7- Karma Komisyon'da dokunulmazlığın kaldırılmasına karar verilirse, Meclis Genel Kurulu'nda oylama yapıp, katılanların bir fazlasının oyuyla dokunulmazlığı kaldırılacak.

MECLİS BAŞKANI KARARLI

Anayasa Mahkemesi'nin **Enis Berberoğlu** kararını Meclis'e göndermesi üzerine TBMM Başkanı **Mustafa Şentop**, “Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bu şekilde bir tembihte bulunması, bir nasihatle bulunması, öğüt vermesi Anayasa Mahkemesi'nin çok açık bir yetki aşımıdır” diye tepki göstermişti. Anayasa Mahkemesi kaynakları ise “ilgi ve bilgi” açısından bu yola başvurulduğunu ifade etmişti. Anayasa Mahkemesi'nin kararı cuma günü Meclis Başkanlığı'na ulaştı. Meclis Başkanı **Şentop**, tavrını da koruyor. Bugün Anayasa Mahkemesi'ne bir yazı gönderilerek, “tavzihte bulunulması” istenecek.

MÜSAVAT DERVİŞOĞLU İSTİFA EDER Mİ?

İYİ Parti kurultayında çıkarılan üstü çizilecekler listesi öyle bir depreme yol açtı ki partide sular hâlâ durulmuyor. **İYİ** Parti'yi sabote etmek için düşünsen bundan daha etkili bir yöntem bulunamazdı. O süreçte partinin kurucularından **Ümit Özdağ** ihraç edilip, yargı kararıyla partiye geri döndü. Çok ağır bir FETÖ tartışması yaşandı. İstanbul İl Başkanı **Buğra Kavuncu** hakkında FETÖ iddiasıyla soruşturma başlatıldı.

Yeni gelişme ise **Aytun Çıray**'ın genel başkan danışmanlığına getirilmesi oldu. **Aytun Çıray**, üstü çizilecekler listesinde yer alanlardandı. Kurultaydan sonra çok sert tepki göstermiş, il başkanları ve parti yönetimine eleştirilerde bulunmuştu. **Aytun Çıray**, **Akşener**'le görüştüktan sonra genel başkan

danışmanlığına getirildiğini açıklayınca bu kez grup başkanvekili **Müşavat Dervişoğlu** çıkış yaptı.

Müşavat Dervişoğlu ile konuştum. İlkesel bir duruş sergilediğini söyledi. **Aytun Çıray**'ın “istiskal ettiği kesimlerin hukukunu korumayı amaçladığını” söyledi. “Hakarete uğrayanların yüreklerini soğutacak bir açıklamanın yapılması gerekiyordu” diye konuştu. **Aytun Çıray** ise “Bana duyulan güvenin gereğini yerine getireceğim. Önümüze bakacağız” dedi.

AKŞENER ARAMADI

Benim konuştuğum saate kadar **Meral Akşener** kendisini aramamıştı. “Üzölmüş ya da kırılmış olabilir” dedi. Bugün İYİ Parti'nin grup toplantısı var. **Akşener**'in tavrı orada belli olur. **Müşavat Dervişoğlu**'nun istifası ya da başka bir partiye gitmesi söz konusu değil.



Esfender KORKMAZ

BANKALAR DA ENFLASYON VERGİSİ ALIYOR!..

Finansal yatırım araçlarının ocak ayı itibariyle nominal ve reel getiri oranları TÜİK tarafından açıklandı. Ocaktan - ocağa son bir yılda TÜFE'ye göre indirgenmiş reel getiri oranları şöyle oldu;

- * Altın; yüzde 30,02
- * Euro; yüzde 19,07
- * BİST 100; yüzde 11,61
- * Mevduat Brüt faizi; yüzde - 12,16
- * DİBS; yüzde -15,92

Mevduat faizi ve devlet iç borçlanma senetleri, eksi reel faiz getirdi. Yani bir yıl önce bankaya 100 lira mevduat yatıran tasarruf sahibinin, faizi de aldıktan sonra elinde satın alma gücü olarak 87 lira 84 kuruş kaldı. Aradaki fark, satın alma gücü olarak bankaya geçti. Yani bankalar aynen devlet gibi, tasarruf sahibinden enflasyon vergisi almış oldular.

Bunun bir nedeni, hükümetin bilerek veya bilmeyerek sürekli faizlerle oynamasıdır. Gerçekte ise faiz tek başına hiçbir zaman etkili bir araç olmaz. Tersine bozucu etkileri daha fazladır. Bunu kur şokları ile de yaşadık. Buna rağmen hükümet neden sürekli faizi şer olarak kabul ediyor? Anlaşılmıyor.

İkincisi, Bankaların kartelleşmesidir. Bankalar el birliği ile Mevduat faizini düşük tutuyor. Buna karşılık kredi faizlerini de yüksek tutuyor. Merkez Bankası banka ve kredi kartlarında azami faiz oranlarını tespit ediyor, ancak mevduatta asgari faiz oranlarını tespit etmiyor. Hükümetin de bu alanda bir yasa çıkarma niyeti de yok. Bu güne kadar da olmadı.

Öte yandan eksi faiz devletinde işine geliyor. Devlet iç borçlanma senetlerinde yıllık reel getiri oranı da yüzde eksi 12,6 oldu. Yani devlete 100 lira borç veren aynı zamanda 12,6 lira da enflasyon vergisi ödedi.

Aslında tasarruf sahibine faiz oyunu on yıldan beridir devam ediyor. İşin farkına varanlar dövize ve altına yöneliyor. Hükümette zaman zaman döviz pişman eder gibi söylemlerde bulunuyor.

Diğer Finansal yatırım araçları da, emme basma tulumba gibi bir sene kar, ertesi sene zarar yazıyor. Bu durum bizim piyasayı aynı zamanda dünyanın en kırılgan piyasası haline getirdi.

BİST 100 rekor artışlardan sonra şimdi düşmeye başladı. Yabancılar son iki haftada 611 milyon dolarlık satış yaptı. Demek ki yabancılar, indirme ve bindirme yapıyorlar. Bunlar yalnızca spekülörler mi? Yoksa borsada bizim bilemediğimiz gizli oyunlar mı var? Buna rağmen on yıllık sonuca bakarsak Borsada reel getiri düşük kalmış. Buradan çıkaracağımız en önemli ders, küçük tasarruf sahibinin borsadan uzak kalmasıdır.

TÜFE'YE GÖRE FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANI				
YILLAR	MEVDUAT	BİST 100	DOLAR	ALTIN (GR)
2011	-1,70	-20,99	11,23	31,06
2012	1,00	27,76	-9,95	-7,60
2013	0,77	-14,12	7,97	-21,92
2014	0,03	9,81	2,74	-6,70
2015	-0,71	-19,91	16,95	4,28
2016	0,51	9,35	10,34	19,20
2017	-1,88	27,92	-1,80	3,52
2018	-7,13	-30,27	15,00	13,65
2019	7,51	7,76	-1,58	16,51
2020	-2,79	9,54	14,99	43,94
BASİT ARİTMETİK ORTALAMA İLE ON YILLIK REEL GETİRİSİ	-4,39	6,85	65,89	95,94

Yukarıdaki tabloda, basit aritmetik artışa göre on yılda en yüksek reel getiriye altın sağlamış. Sonrasında dolar sağlamış.

Aslına bakarsak, küreselleşme tökezlemeye başladı. Küreselleşmeye monetarist politikalar hakim oldu. Fiktif artışlar ve fiktif piyasaların çökme riski yüksektir. Bir haftada yüksek çıkış ve iniş yaşayan finansal araçlar, aynı zamanda global piyasaların da aşırı kırılgan olduğunu gösteriyor. Söz gelimi Kripto para birimi Bitcoin, geçenlerde hafta sonu ulaştığı 41.946.74 dolarlık yeni zirveden, ABD tahvillerindeki hızı artışın da etkisiyle yeniden 33,000 dolar düzeyine kadar geriledi.

Krizler spekülatif şişme ve aşırı kırılganlaşan piyasalarda, ortaya çıkan otomatik düzeltme hareketidir. Benim korkum dünyada yeni ve 2009 yılından daha ağır bir kriz olmasıdır.



İbrahim Kahveci

Göç ülkesinde aç kalmak!

Yaklaşık 3 yıl önceydi. Bir grubun içine düşmüştüm. “Ülkede durum nedir?” sorusuna da şu cevabı vermiştim.

“Kaçılan ülke oluyoruz.”

Henüz resmi rakamlara yansımamıştı ama kaçılan ülke olduğumuz belliydi.

Karadeniz’de Samsun ilinin ayrı bir özelliği vardır. Doğudan göç alır ama Batıya göç verirdi. Şehir bir türlü seviyesini yükseltemedi.

Samsun’u iyi incelemek gerekir.

Türkiye’de öyle. Doğudan göç alıyor ama Batıya göç veriyor.

2016 yılında aldığı göç 381 bin kişi iken verdiği göç 178 bin kişiydi. 2019 yılında ise aldığı göç 677 bin kişiye ulaşırken, verdiği göç ise 330 bine çıkmıştı.

Verilen göç özellikle önemli. Gidenlerde istikrarlı bir artış var. (2016-178 bin; 2017-254 bin; 2018-324 bin ve 2019-330 bin kişi)

Verdiğimiz göç eğer beyin göçü ise bu yıkımın telafisi çok ama çok zordur. İşte 3 yıl önce yaşadığım o olayda bu noktaya dikkat çekmiştim. “Giderlerse gitsinler, biz bize yeteriz; beğenmeyenler gitsin..” havasındaydı o kalabalık.

Venezuela’da da benzer durum yaşandı. Darbeye karşı direnen halk ve sürekli referandumla gücünü artıran tek lider: İki baskı arasında sıkışan orta sınıfın önemli kesimi ülkeyi terk etti.

“ABD’de tuvalet temizliyorlar” diye suçlandılar. Ama geride kalan ülkeleri açlık, sefalet içinde yaşıyordu. Millet açlıktan zayıflıyordu; para vardı ama değeri yoktu. Kısaca ülke bitmişti.

Doğudan göç alıp Batıya göç veriyoruz ama bir başka tehlike daha var. Ülkemizde nüfus dengesi de bozuldu.

Son 10 yılda ülke nüfusumuz 9 milyon 891 bin kişi arttı ama 0-14 yaş grubu nüfus sadece 190 bin kişi artabildi. Genç nüfus 190 bin kişi artarken 65+ yaş üstü yaşlı nüfusumuz tam 2 milyon 626 bin kişilik artış yaşadı.

Nitekim 2020 yılında 0-14 yaş grubu nüfus artmayı bırakın, -144 bin kişilik azalma bile yaşadı.

Bu çok ama çok vahim bir tablodur.

Batıya göç eskiden işçi sınıfı için bir durumdu. Oysa şimdi ki göç beyin göçü olarak, okuyan ve okumuşlar olarak sürmektedir.

Bu tablo ülkede toplam kalite ve seviye sorunu olarak karşımıza çıkacaktır. Hatta çıkmaktadır bile.

Nüfus artışında doğum oranlarına baktığımızda acı bir gerçek karşımıza çıkıyor: Güven, yani geleceğe olan güven.

Bu güven, kriz yıllarında yıkılıyor ama öyle GSYH hesabı gibi hemen toplamıyor. Mesela 2001 krizi ardından 2002 yılında doğum sayısı -93.786 düşüyor. Hatta 2003 yılında bir -30.628 daha düşüyor.

Doğum sayısındaki yeniden artış 2004'de başlıyor ama toplamda ilk seviye (2001) bir daha ancak 2014 yılında görülebiliyor.

Nitekim 2009 krizi ve sonrasında da 3 yıl doğum sayısı azalıyor. Yeniden artış ise ancak 2012 yılında başlıyor.

Ve şimdiki duruma bakalım:

2015 yılında başlayan doğum sayısındaki düşüş nerede ise her yıl artarak sürüyor. 2014 yılına göre 2019 yılındaki doğum sayısı 167 bin 436 düştü desek anlatmış olur muyuz? Ya da 2014'e göre 2019 yılında doğum sayısı yüzde 12,4 azaldı desek anlamış olur muyuz?

Muhtemeldir ki 2019 yılında önceki yıla (2018) göre 69 bin düşen doğum sayısındaki azalış 100 binlere ulaşmış olabilir.

Bir taraftan göç veriyoruz, diğer taraftan gelecek kaygısı arttıkça evlat sahibi olamıyoruz.

Yaşlı nüfusu karşılayacak bir nüfus artışı dinamiğini kaybettik. Ama nüfus artışı da öyle lafla “3 çocuk yapın” demekle olmuyor.

İnsanlar Ülkenin doğru yönetimi ve geleceğe güvenle bakışa sahip olduklarında çocuk sayısını artırıyor.

Ülkemiz ekonomik olarak çöktükçe demografik yapı da çöküyor.

Yarın Hazine garantilerini yıktığımız bu az sayıdaki gençler bize hesap sorduğunda ne diyeceğiz? Ya da bizim emekli maaşlarımızı ödemediklerinde...

“Aç kalırız yedirmeyiz” diyordunuz ya... Yarın gerçekten aç kalacağız haberiniz olsun. Bu gençler bize neden emekli maaş ödesin ki?



09 Şubat 2021, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Görevden zaten ayrılan bir kişi görevinden azledilebilir mi?

Yurtta ve dünyada olup bitenleri anlamak için haber bültenlerinde dolaşırken, bu haberlerden bazılarının nasıl sonuçlanacaklarını merak ediyorsunuzdur. Örneğin, bugün Amerika Birleşik Devletleri'nde görevini Biden'a devrederek Beyaz Saray'dan ayrılan eski Başkan Donald Trump'ın başkanlık görevinden azledilmesini amaçlayan Senato oturumu başlıyor. Sanırım dünya anayasacıları için çarpıcı örnek olacak bir gündür bugün... Görevinden zaten ayrılmış olan bir kişinin görevinden azledilmesi girişimi, anayasa hukukçularına yeni ufuklar açacaktır.

Sansürcüler

Amerika'dan bize yansıyan iyiliklerden(!) bir tanesi de elektronik medya patronlarının uyguladıkları sansür değil midir? Bunların en çarpıcı son örneği ise, Diyarbakır'da HDP binası önünde dağa kaçırılan evlatlarının dönmelerini bekleyen annelere, Twitter'ın uyguladığı sansürdür. Daha önce MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli** ile İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**'yu sansürleyenler, şimdi de Diyarbakır Anneleri'ne musallat oldular. Ne diyebiliriz ki? Allah layıklarını versin! Dünün önemli gelişmesi, **Muharrem İnce**'nin nihayet beklenen açıklamayı yapmasıydı. Nitekim Muharrem İnce canlı yayında CHP'yi bombalayıp istifa edeceğini açıkladı! Muharrem İnce basın açıklamasında partiyle yolunu ayırdığını resmen duyurarak CHP'ye çok sert eleştirilerde bulundu...

'ABD'den demokrasi dilenenler'

"- Potansiyeline güvenmeyip dostlarına bel bağlayan tek ana muhalefet CHP'dir. CHP artık bir tabeladan ibaret. Kimlerle yolumu ayırıyorum? Bir, ABD'den demokrasi dilenenlerle yolumu ayırıyorum. Mustafa Kemal deyip, Mustafa Kemal Atatürk diyemeyenlerle yolumu ayırıyorum. Grup başkanvekilliği seçimini bile kaldırıp atamayla getiren bu yönetimle yollarımı ayırıyorum. CHP aday yapmayınca başka partiden gidip aday olup, bugün CHP'yi yönetenlerle yolumu ayırıyorum."

'Sahte CHP'liler'

"- Bugün sahte CHP'li olanlarla yolumu ayırıyorum. FETÖ'cüler, Sorosçuları

koruyanlarla yolumu ayırıyorum. Mavi Vatan'ı kavrayamayanlarla yolumu ayırıyorum. 'Türkiye maalesef Azerbaycan'a yardım etti' diyenlerle yolumu ayırıyorum. Bu arkadaşlardan ayrılıyorum. Yeni bir yola çıkıyoruz. Hedefimiz 50+1. Üçüncü bir seçenek, özgüveni yüksek Türkiye'ye 50+1'i getirecek olan 83 milyona girin koluma diyorum."

Önemli çarşamba

Haberleri izlerken Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, **"Buradan sesleniyorum; çarşamba günü Millete Sesleniş konuşmamı özellikle izlemenizi tavsiye ediyorum. Sizlere birçok güzellikleri orada takdim edeceğim"** demesini de herhalde gözden kaçırmamışsınızdır.